

فتاوی روزہ ماہ مبارک رمضان، تراویح، اعتکاف، صدقہ فطر و روزہ نفلی

مؤلف: فضل الله ممتاز (غفر الله له ولوالديه)

آداب استقبال رمضان

در چند روز آینده بهترین روزها مبارک سال آمدنی است و ازین روزها و این ماه مبارک را چگونه استقبال کنیم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزهای که گناهان دران بخشیده می شود و درجات و اعمال نیک مسلمان چند برابر می شود، و باید مسلمان ماه مبارک رمضان را چنین استقبال کند:

۱- مسلمان باید دعا کند که روزہ ماہ مبارک رمضان مشمول حالش شود و ازین ماہ مبارک محروم نگردد بسبب مرگ و مردن و یا مریضی و غیره اعذار طبیعی، رسول الله صلی الله علیه و سلم وقت که ماہ نور را میدید می فرمود: "اللهم أهله علينا باليمن والإيمان والسلامة والإسلام ربي وربك الله"۱، خداوند درین

۱ - أخرجه أحمد في مسنده، مسند باقي العشرة المبشرين بالجنة، رقم الحديث: (۱۳۹۷)، (ج ۳، ص ۱۷).

ماه بالای ما رحمت و برکات خود را نازل فرما وما را ایمان و صحت و سلامتی نصیب فرما پیروردگار همه ما و شما خداوند متعال است .

۲- مسلمان باید با نزدیک شدن ماه مبارک رمضان اظهار خوشی نماید، و بدیگران بشارت دهد زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم با آمدن ماه رمضان اظهار خوشی میکرد و صحابه رضی الله عنهم را بشارت و خوشخبری میداد و می فرمود که با آمدن این ماه مبارک دروازه های جنت باز می شود و دروازه های دوزخ مسدود میگردد. "جاءکم شهر رمضان، شهر رمضان شهر مبارک کتب الله علیکم صیامه فیه تفتح أبواب الجنان وتغلق فیه أبواب الجحیم... الحدیث" ^۱.

همچنان صحابه کرام و تابعین و علماء و عامه مسلمانان اظهار خوشی میکردند که موسم طاعات و عبادات و برکات و رحمت رسیدنی است و بهترین فرصت برای تجدید ایمان مسلمان است .

۳- نیت کردن برای استفاده زیاد بخاطر عبادت و طاعت خداوند و ازدیاد نیکی ها و اعمال صالحه درین ماه مبارک واز دست ندادن این فرصت بزرگ که خود ماه صبر و عزیمت و پایداری و استقامت است.

۴- تلاش نمودن بخاطر دانستن و آموختن احکام و آداب روزه که این رکن مهم اسلام است و باید مسلمان همه احکام آنرا دانسته و به آن عمل کند و روزه از خود فرائض و واجبات و سنن و مستحبات و محرمات و مکروهات و مفسدات دارد و آموختن این احکام فرض است بالای مسلمان، و روزه دار مسلمان باید خداوند متعال را به علم و بصیرت عبادت کند و اگر فرائض روزه را نداند معذور شمرده نمی شود، و از اهل علم و دانش شرعی بیاموزد: " فاسألوا أهل الذکر إن کنتم لا تعلمون " ^۲، احکامی را که نمی دانید از علماء سوال کنید.

۵- از احوال فقیران و محتاجان با خبر شدن و اگر بتواند برای آنها کمکهای لازم را تقدیم کند چون در ماه روزه کار کردن سخت است باید هر مسلمان که

^۱ - أخرجه عبد الرزاق الصنعاني في مصنفه، كتاب الصيام، باب سلسلة الشياطين وفضل رمضان، رقم الحدیث: (۷۳۸۳)، (ج ۴، ص ۱۷۵).

^۲ - سورة النحل، الآية: ۴۳.

می تواند خصوصا تاجران مسلمان مصارف فقیران را بپردازد تا اینکه این ماه بالای آنها به آسانی سپری شود.

۶- آمدن رمضان فرصت بسیار خوب است برای محاسبه نفس مسلمان هم با الله متعال وهم با بندگانش که اگر نقص و کوتاهی در عبادات خود داشته باشد قبل از دخول این ماه آنرا مراجعه کند و اگر با بندگان خداوند واقارب و دوستان خود هم کوتاهی و کینه و بغض داشته باشد می تواند با آنها وارد اصلاح و مصالحه شود.

۷- دعاء کردن بخاطر نصرت و کامیابی مسلمانان مظلوم امت اسلامی که در بعض از کشور های اسلامی جنگ علیه اسلام و مسلمانان اهل سنت بشدت ادامه دارد و قبل از همه برای تحقق صلح و ثبات و امنیت و آرامی و اخوت و برادری کشور عزیز ما دعاء کنیم.

۸- صدقه دادن و سهم گرفتن مالی و تشویق کردن دیگران در آبادی مساجد و مراکز اسلامی نهاد های دعوتی که فعلا در کابل و مراکز بعض ولایات جریان دارد و دعوتگران ما از نبود مراکز و مقرر های دعوتی رنج می برند و همین فرصت است که باید در همچو کارهای وقفی و خیری سهمیم شویم و در صحائف اعمال ما این کارهای خیر و نیک و صالح هم درج شود در ماه مبارک رمضان، و نهاد اجتماعی و دعوتی و تعلیمی و تربیتی جمعیت اصلاح افغانستان درین راستها بهترین و خوبترین پروگرامها را دارا میباشد و کارهای دوامدار را روی دست دارد. اللهم بلغنا رمضان وارزقنا صیامه و قیامه علی الوجه الذی یرضیک عنا.

رمضان ماه تزکیه و تربیه نفس

چطور کنم که در ماه رمضان بی صبر نشوم روزه بالایم سختی می کند و کمی احساس ناراحتی کردم ؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، وبعد:

از حکمتها فرضیت روزه ما مبارک رمضان تربیه کردن نفس به تقوا، صبر، استقامت، پایداری، ایثار و قربانی، بردباری، تراحم و تکافل، اخوت و برادری، محبت و دوستی، و سهم گرفتن در فعالیت‌های اسلامی و همدردی با مردم بی بضاعت، و از همه مهمتر مهمان نوازی روزه داران زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث که امام ترمذی روایت کرده فرموده اند که: " من فطَّر صائماً كان له مثل أجره، غير أنه لا ينقص من أجر الصائم شيئاً ^۱ " هر کسی که مهمان نوازی روزه دار را بکند و برایش افطاری دهد برای اجر و ثواب به اندازه روزه روزدار نوشته می شود.

و در مقابل این صبر و شکیبایی و خود گزری وجود و کرم خداوند متعال برای روزه داران در وازه را در جنت تخصیص داده بنام "باب الریان" که روزه داران با عزت ازان در وازه وارد جنت می شوند، و به هر اندازه که انسان به سختی و مشقت مواجه می شود به همان اندازه کنهانش بخشیده می شود و ثواب کمائی میکند، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح بخاری و مسلم فرموده اند که: " حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ ^۲ " کسی که راه جنت را انتخاب می کند از سختی ها و مشکلات میگذرد و به بامشکلات کوناگون دست و پنجه نرم می کند، و کسی که به طرف آتش دوزخ می رود - نعوذ بالله- از راه شهوت برستی سوق داده می شود، و ما شما میدانیم که دنیا دار امتحان و ابتلاء و آزمایش ونمی شود که مطابق میل خود انسان و نفس الأماره بالسوء روان شد، ازین لحاظ باید صبر کنیم و رضای خداوند متعال را هدف خود قرار دهیم، و درین صورت این سختی ها در مقابل جنات الفردوس چیزی کوچکی است، و خداوند متعال به همه ما و شما توفیق دهد که روزه را بخوبی سبری کنیم قسمی که او تعالی از ما و شما راضی شود.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله و أصحابه أجمعین.

^۱ - أخرجه الترمذی فی سننه، أبواب الصوم عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فی فضل من فطر صائماً، رقم الحدیث: (۸۰۷)، (ج ۳، ص ۱۶۲).

^۲ - أخرجه مسلم فی صحیحه، کتاب الجنة وصفة نعیمها وأهلها، رقم الحدیث: (۲۸۲۲)، (ج ۴، ص ۲۱۷۴).

حکم روزه گرفتن یک روز یا دو روز قبل از رمضان

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

امام مسلم از ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت کرده که: رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده اند: " لا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْهُ"^۱.

قبل از رمضان یک روز و یا دو روز پیش روزه نگیرید مگر کسی همیشه روزه دار میباشد برای او مشروع است اما برای کسانی که عادت روزه را ندارد باید روز نگیرند و فقط آماده روزه ماه رمضان باشند.

امام نووی رحمه الله در شرح این حدیث نوشته است که اگر کسی عادت روزه گرفتن دائمی را نداشته باشد بر او حرام است که یک روز و یا دو روز پیش از رمضان روزه بگیرد.

روزهای قبل از رمضان روزهای خوردن و نوشیدن است

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

باز هم تأکید می شود که این روزها روزها خوردن و نوشیدن است نه روزه گرفتن برای کسانی که عادت روزه دائمی را ندارند، و اگر کسی روزه میگیرد این روزها را مطابق سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم عمل نمی کند و در حقیقت در غلو افراط و تفریط و بدعت و نور آوری واقع می شود.

^۱ - أخرجه مسلم في صحيحه، كتاب الصيام، باب لا تقدموا رمضان بصوم يوم ولا يومين، رقم الحديث: (۱۰۸۲)، (ج ۲، ص ۷۶۲).

زیرا روزه گرفتن یک روز و دو روز قبل از رمضان مشروع نیست بلکه علماء آنرا حرام و مکروه دانسته ، امام مسلم از ابو هُرَیْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت کرده که : رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده اند : " لَا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْهُ " ^۱ .

قبل از رمضان یک روز و یا دو روز پیش روزه نگیرید مگر کسی همیشه روزه دار میباشد برای او مشروع است اما برای کسانی که عادت روزه را ندارد باید روز نگیرند و فقط آماده روزه ماه رمضان باشند .

امام نووی رحمه الله در شرح این حدیث نوشته است که اگر کسی عادت روزه گرفتن دائمی را نداشته باشد بر او حرام است که یک روز و یا دو روز پیش از رمضان روزه بگیرد.

طریقه نیت کردن روزه

دوستی سوال نموده :

آیا روزه دار فرضی هر شب نیت کند و یا اینکه در شب اول نیت یکماهه اش کفایت میکند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، وبعد:

درین شکی نیست که روزه یک عبادت بسیار مهم است و یکی از ارکان دین مبین اسلام است و نیت شرط اساسی قولی این عبادت است بدلیل حدیث عمر بن الخطاب - رضی الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -

^۱ - أخرجه مسلم في صحيحه، كتاب الصيام، باب لا تقدموا رمضان بصوم يوم ولا يومين، رقم الحديث: (۱۰۸۲)، (ج ۲، ص ۷۶۲).

: "إنما الأعمال بالنية، وإنما لامرئ ما نوى.." ^۱ عبادات و اعمال انسان مبنایش بر نیت است و هر انسان مطابق نیت خود معامله می شود.

و نظر به قول راجح فقهاء مسلمان می تواند که در شب اول رمضان قبل از آذان فجر نیت همه روزه ماه مبارک رمضان را بکند و ضرورت به تجدید نیت هر شب ندارد - این قول مذهب امام أبوحنیفه و یک روایت از امام احمد بن حنبل رحمهما الله است .

اما قول دوم مذهب جمهور فقهاء " مالکی، شافعی و حنبلی " این است که که مسلمان روزه دار باید هر شب قبل از آذان فجر نیت روزه فردای خود را تجدید کند زیرا هر روزی از رمضان مستقل است و به روزهای دیگر ارتباط ندارد.

و اگر کسی به مذهب جمهور فقهاء عمل میکند و بخاطر تأکید و اطمینان خاطر هر شب نیت فردا را می کند هم باکی ندارد ..خو باید در شب اول نیت روزه همه ماه رمضان را بکند زیرا می شود یگان شب نیت را فراموش کند و درین صورت همان نیت یکماهه کفایت می کند و این را فقهاء " الجمع بین القولین " می نامند، یعنی عمل کردند به هر دو مذهب.

وصلی الله علی خیر خلقه محمد و علی آله و أصحابه أجمعین.

آیا روزه مسلمان بدون خواندن نماز تراویح قبول می شود؟

جناب استاد ما در ایران هستیم تراویح را خوانده نمیتوانیم آیا روزه ما میشود در یک پاساژ نگهبان هستیم، بعضی اشخاص گفتند بدون تراویح روزه صحیح نمیشود بناء از شما پرسیدم شب خوش داشته باشین؟

^۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، باب بدء الوحي، كيف كان بدء الوحي إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم، رقم الحديث: (۱)، (ج ۱، ص ۶).

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

بلی روزه مسلمان بدون خواندن نماز تراویح قبول می شود زیرا روزه یکی از ارکان مهم و اساسی دین اسلام است، وبدون روزه گرفتن ماه رمضان دین مسلمان تکمیل نمی شود، اما نماز تراویح سنت است، وبه ادا کردن سنت مسلمان ثواب حاصل می کند وبه ترک سنت عذاب نمی بیند.

و باید غلط فهمی نشود نوافل و سنن و مستحبات به این خاطر برای مسلمانان مشروع شده که در ترازو و میزان اعمال شان اعمال صالحه و نیک شان را وزین بسازد و کمک کند و نقائص که در ادای فرائض آمده آنرا تکمیل کند .. وهیچ وقت ترک سنن، مستحبات و نوافل سبب این نمی شود که مسلمان گنهگار شود لیکن باید به اندازه توان به سنن و نوافل و مستحبات و فضائل اهتمام شود چون بسیاری از بخشهای دین اسلام را تشکیل میدهد که مسلمان را در مرحله احسان می رساند و در حدیث صحیح آمده که: "الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك" ^۱ احسان مرحله است که خداوند را عبادت کنی و این احساس را داشته باشی تو ذات او تعالی را می بینی ، و اگر نمی بینی او ترا می بیند، به این معنی که یاری و مدد میکند و کارهای تان را آسان میسازد و شما را نصرت و کامیابی نصیب می شود در دنیا و آخرت.

خلاصه مطلب این که به خوانده تراویح به روزه مسلمان آسیب نمی رسد و تراویح فرض نیست سنت و مستحب است، و ازین لحاظ رسول الله صلی الله علیه وسلم در بعض اوقات تراویح را نخوانده و ترک کرده که مسلمانان از مداومت بر آن برداشت نکنند تراویح فرض است و در حدیث عائشة رضی الله عنها که در بخاری و سلم روایت شده: " أن رسول الله صلى الله عليه وسلم صلى في المسجد ذات ليلة فصلّي بصلاته ناس ، ثم صلى من القابلة فكثرت الناس ثم اجتمعوا من الليلة الثالثة أو الرابعة ، فلم يخرج إليهم رسول الله صلى الله عليه وسلم ، فلما أصبح

۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب تفسير القرآن، باب قوله: {إن الله عنده علم الساعة}، رقم الحديث: (٤٧٧٧)، (ج ٦، ص ١١٥).

قال : قد رأيت الذي صنعتم فلم يمنعني من الخروج إليكم إلا أني خشيت أن تفرض عليكم، قال وذلك في رمضان" ^١.

رسول الله صلى الله عليه وسلم در ماه رمضان در یک شب به مردم نماز داد و تراویح را خواند و امامت کرد و بعد ازان به همین طور مقتدی ها و مردم زیاد شدند و ایشان در روز سوم و چهارم در تراویح نیامدند، و فردایش مردم برسان کردند از سبب نیامدنش در تراویح و فرمودند که از آمدن به تراویح چیزی مرا منع نکرده مگر ترس اینکه بالای تان فرض نشود، یعنی غلط فهمی نشود که تراویح فرض است و روزه بدون تراویح نمی شود.

ولی این به این معنی نیست که کسی تساهل کند و تراویح را بیپهم ترک کند و ازین ثواب و اجر بزرگ و عظیم و ازین فرصت بسیار مهم خود را محروم سازد در صورت که قادر باشد.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله و أصحابه أجمعین.

روزه بدون تراویح قبول می شود لیکن...

یکی از دوستان چنین سوال نموده:

من خیاطی دارم فرض را می خوانم و به تراویح خواندن وقت نمی داشته باشم.. آیا روزه ام قبول می شود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

این تصور و برداشت نادرست است که روزه بدون نماز تراویح نمی شود، روزه ماه مبارک رمضان یکی از ارکان دین مبین اسلام است، و نماز تراویح از

^١ - أخرجه مسلم في صحيحه، كتاب صلاة المسافرين وقصرها، باب الترغيب في قيام رمضان، وهو التراويح، رقم الحديث: (٧٦١)، (ج ١، ص ٥٢٤).

سنتهای نوافل است، روزه ماه رمضان بدون تراویح قبول می شود.. لیکن باید بدانیم که نماز تراویح از سنتهای است که در زندگی مسلمانان از اهمیت خاص برخوردار است و از ویژگی‌های مسلمانان در این ماه مبارک بشمار میرود، رسول الله صلی الله علیه وسلم این نماز را ادا کرده ، و بعد از وفاتش خلیفه دوم مسلمانان عمر بن الخطاب رضی الله عنه در مؤثریت آن نقش اساسی را ادا نموده و مسلمانان را به امامت صحابی جلیل القدر ابی بن کعب جمع نمود و تا به حال این شیوه ادامه دارد ، و از نوافلی است که مسلمان را به الله متعال نزدیکتر میسازد و سبب محبت و دوستی الله متعال با بنده می شود، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث قدسی صحیح فرموده که او تعالی بیان نموده : "لا يزال عبدي يتقرب إلي بالنوافل حتى أحبه"^۱ بنده من در حال نزدیک شدن به من است به سبب عبادات نوافل خود تا اینکه من او را دوست بدارم.

در عین حال نماز های نفل از جمله نماز تراویح با اهمیت فراوانی که دارد نقائصی که در ادای فرائض واقع می شود جبران میکند.

سنت در تراویح خواندن این است که نماز گزار نماز را با امام تا به سلام دادن در رکعت اخیر ادامه دهد و برایش اجر قیام اللیل نوشته می شود.

آخرین وقت سحری

شنیده ایم که بعض مولوی صاحبان ما گفته اند که باید قبل از آذان صبح به نیم ساعت تقریباً خورد و نوش بند شود، آیا درست است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

فتوای که باید نیم ساعت قبل از آذان فجر سحری و خورد و نوش بند شود باطل و نادرست است و مخالف سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم است، البته با کمال احترام به علماء و مولوی صاحبان محترم.

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الرقاق، باب التواضع، شماره حدیث: (۶۵۰۲)، (ج ۸، ص ۱۰۵).

زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سحوری و خوردن پس شوی و به زبان پشتو (پشلمه) تشویق کرده و فرموده اند که: "تسحروا فإن فی السحور برکة" ^۱ سحوری کنید که در آن برکت است، و آنحضرت صلی الله علیه وسلم سحوری را تأخیر میکرد و همین سنتش است، و کسانی که فتوا میدهند که باید نیم ساعت و یا ده دقیقه قبل از آذان خوردن و نوشیدن بند شود از تشدد و افراط کار گرفته اند و مخالف سنت کار می کنند.

سنت این است که در افطاری عجله و سرعت شود و در سحوری تأخیر به عمل آید، و این هم به مصلحت و فایده روزه داران است.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله و أصحابه أجمعین.

وقت بند کردن خورد و نوش در شب روزه

دوستی محترمی سوال دارد که:

گویند: در سحری هرگاه آذان شنیده شد باید خورد و نوش توقف کند حتی چیزی که از مواد خوارکی در دهن است از دهن بیرون شود، اما تعدادی دیگر گویند: تا ختم آذان امام مسجد باید خورد و نوش صورت گیرد اما پیش از ختم آذان خورد و نوش تمام شود نظر شما استاد گرامی چیست؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله وبعده:

درین صورت اگر یقین دارد که فجر داخل شده و این آذان صحیح است باید فوراً از خوردن و نوشیدن امتناع ورزد حتی لقمه که در دهن دارد آن بیندازد و قرط نکند، اما اگر میدانند که قبل از دخول فجر آذان گفته شده درین صورت می تواند تنها چیزی که در دهن دارد خوردنش را تکمیل کند.

^۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب برکة السحور من غیر إيجاب، رقم الحدیث: (۱۹۲۳)، (ج ۳، ص ۲۹).

و اگر کسی میدانند و یقین دارد که وقت فجر داخل شده و باز هم به خوردن و نوشیدن قصدا ادامه می‌دهد روزه اش فاسد می‌شود و باید بعد از رمضان همان روز را قضائی بیاورد.

باز هم تأکید می‌شود که شریعت بر احتیاط کردن زیاد تشویق کرده از همینرو باید که مسلمان روز دار منظم و دقیق باشد و کوشش کند که قبل از اذان فجر خوردن و نوشیدن خود را تکمیل کند و خود را در شک و شبهه و تردد واقع نسازد.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین.

حکم تابلیتهای زیر زبان برای مریض روزه دار

سوال داشتیم که اگر کسی بخاطر تداوی مرض قلبی خود از تابلیت و گولی در حالت عاجل استفاده کند و در زیر زبان بماند آیا روزه اش باطل می‌شود و میشکند؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله، وبعد:

تابلیتهای که زیر زبان مانده می‌شود بخاطر تداوی امراض قلبی روزه را نمیشکند.

درین مورد فقهاء اتفاق دارند که این نوع تابلیتها و گولی های علاجی که در زیر زبان مانده می‌شود روزه را نمیشکند و به روزه ضرر نمی‌رساند چون به معده نمی‌رسد و این نوع تداوی خوردن و نوشیدن نامیده نمی‌شود فقط در زیر زبان ذوب می‌شود و از طریق خون به قلب میرسد و حالت قلب را عادی می‌سازد و برای بدن کدام قوت غذای خاص نمی‌بخشد، و مجمع الفقه الاسلامی درین خصوص فتوای صادر کرده که ذوب شدن این تابلیتها در زیر زبان به روزه ضرر ندارد و از شکننده های روزه به شمار نمی‌رود.. لیکن روزه دار تلاش

کند که تابلیت را در زیر زبان ذوب کند توسط چوشیدن ونباعد که در صورت بلعیدن به معده میرسد وبه روزه ضرر می رساند.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین.

استعمال اسپری نفس تنگی برای روزه دار مریض

دوستی سوال نموده که:

یکی از دوستانم نفس تنگی دارد آیا از اسپری که برای نفس تنگی داده اند میگوید هیچ طمع ندارد آیا آنرا استفاده نمایم یا خیر؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله، أما بعد:

استعمال اسپری نفس تنگی به روزه این مریضان آسیب نمی رساند و مباح است، خوردن و نوشیدن حساب نمی شود وبه معده نمی رسد.

استفاده از قطره چکان چشم و بینی به روزه آسیب نمی رساند

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده:

چشمم تکلیف دارد باید از طرف روز دو دفعه قطره چکان را استعمال کنم چی حکم دارد؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله، أما بعد:

قطره چکان چشم، بینی، و دواي شستشوی گوش، وپیچکاری علاجی رگ وعضله به روزه آسیب نمی رسانند وروزه را فاسد نمی سازند.

شستن گرده در روز رمضان روزه را فاسد می سازد

پدرم تکلیف گرده دارد و باید هفته یک بار گرده خود در شفاخانه بشوید، آیا روزه اش میشکند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

مریضی و تکلیفهای پیشرفته گرده طوری میباشد که هفته یک و یا چند گرده شسته شود و خونهای مریض در گرده ساختگی اصطناعی انداخته و پاک و تصفیه شود باز بر جسم مریض برگردانده شود با اضافه و خلط کردن بعض مواد کمیائی و غذائی و سکریات و نمکیات درین خون.

و این نوع شستشوی گرده روزه را میشکناند و فاسد می سازد وهمین فتوای معتمد فقهای معاصر جهان اسلام است.

و اگر امکان داشته باشد مریضان گرده در صورت روزه دار بودن این تداوی شان را از طرف شب بکنند بهتر می شود تا اینکه روزه شان فاسد نشود.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین.

شریعت به زن حامله اجازه روزه نگرفتن را داده است

دوستی سوال نموده :

خانم من حامله است طفل در بطنش سه ماه شده و پیش قابله رفته بود چند وقت پیش قابله گفته بود که طفل بسیار ضعیف است ، جواز داره که روزه را بخورد لطف کرده جواب بدهید؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

الحمد لله که دین اسلام دین رحمت و یسر و آسانی است و خداوند متعال بر بندگانش سختی و حرج و مشقت را روا نداشته و فرموده اند که: " وما جعل

عليكم في الدين من حرج" ^۱ در دین خداوند متعال بر شما مشقت و حرج و سختی را روا نداشته، و رسول الله صلی الله علیه و سلم فرموده اند که "یسروا ولا تعسروا ویشروا ولا تنفروا" ^۲ به مردم آسانی بیاورید و روش سخت نکنید و بشارت و خوشخبری دهید و مردم را متنفر نسازید، از همینرو برای مریض، مسافر، زن حامله در روزه احکام خاص در نظر گرفته شده که حالا مختصراً بیان می شود، وزن حامله دارای سه حالت است:

اول: اگر صحتمند باشد خودش و روزه بالایش تأثیر نکند و هم بالای طفلش در این صورت بالایش فرض است که روزه بگیرد و اندک سختی را تحمل کند.

دوم: اگر روزه بالایش تأثیر کند و بالای طفلش و خطر هلاکت و از بین رفتن هردو شان و یا یکی از آنها به خطر مواجه باشد درین صورت بالایش واجب است که روزه نگیرد، لیکن بعد از صحت یابی و ولادت طفل روزه را قضائی بیاورد.

سوم: بعض خانمهای حامله نازدانه میباشند و بدون عذر شرعی خواهش خوردن روزه را می کنند و درین صورت برای شان جواز ندارد و باید روزه را تکمیل کنند.

و در هر سه صورت نظر طبیبان و داکتران طب مهم است، و تنها نظر یک قابله مدار اعتبار نیست. و صلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد و علی آله و أصحابه أجمعین.

آیا سیروم به روزه آسیب می رساند؟

^۱ - سورة الحج، الآية: ۷۸.

^۲ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب العلم، باب ما كان النبي صلى الله عليه وسلم يتخولهم بالموعظة والعلم كي لا ينفروا، رقم الحديث: (۶۹)، (ج ۱، ص ۲۵).

ممتاز صاحب السلام علیکم ورحمت الله و برکاته، امروز خون بینی شدم بسیار خون ضایع کردم داکتر برایم سیروم زرق نمود تا فشار خونم نارمل شود، اما من چیزی نخوردم میشه بگوئید که روزه ام درست است یا خیر؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

دوست محترم و عزیز خداوند متعال شما را شفای عاجل نصیب فرماید، درین صورت روزه شما شکسته و فاسد شده در نتیجه سیروم مغذی و بعد از صحتیابی و شفای کامل بعد از ماه رمضان یک روز قضائی بیاورید، و شما معذور شمرده می شوین به سبب مرض و یک مسأله غیر ارادی بوده، فقط یک روز قضائی را فراموش نکنید، به امید صحتمندی تان.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله و أصحابه أجمعین.

روزه گرفتن در کشورهای که روزهای طولانی دارد

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم فنلند چنین سوال نموده:

من در کشور فنلند زندگی میکنم و قسمیکه آگاهی دارید طلوع و غروب آفتاب در این کشور منظم نبوده فعلا روزه ۲۱ ساعت و یا بعض جاها بیشتر از ۲۱ ساعت میباشد بنابر مشکلات و ضعف جسمی نمیتوانم که تا این مدت روزه بمانم لهذا من روزه ام را به وقت کشور ترکیه میگیرم، همچنین چهار وقت نماز که مشمول است از نمازهای (صبح - ظهر - عصر - شام) را به وقت کشور ترکیه میخوانم تنها خفتن را به وقت کشور فنلند میخوانم، ولی بعضی ها در مساجد اینجا میگویند که روزه اگر به وقت هر کشور باشد ولی نماز پنج وقت باید به وقت همین کشوری یعنی فنلند خوانده شود، شما رهنمائی کنید.

در عین حال یکی از خواهران هموطن ما مقیم جرمنی چنین نوشته :

بخشید استاد سوال ها زیاد به ما آمده که یکی از علمای کرام از کابل در اشتباه رفته چون اصلا مردمان که به اروپا و آمریکا زندگی می کنند سال های

اس که با روز ها دراز کوتاه روزه گرفتند با بسیار شوق ومحبت بخاطر کسب ثواب از الله تعالی چرا این فتوا را این عالم مهم کشور ما داده هنوز روز ها به هفته و ماه تبدیل نشده لطفا جواب قانع کننده ای بدهید تا خدای ناخواسته مردمان که از اسلام آگاهی ندارند از این فتوا استفاده سوء نکنند.

خواهر هموطن دومی ما از ناروی چنین نوشته :

در ناروی زندگی میکنم درازترین روز آنجاست یعنی ما ۲۰ ساعت روزه میگیرم من یک زن ۶۰ ساله هستم شکر دارم فشار بالا دارم تلیف معده دارم اما در ماه مبارک رمضان روزه میگیرم اصلا مشکل نیست اولاد های من کار میکنند درس میخوانند امتحان دارند هیچ مشکل نیست فقط پسر م موقع عسکری نتوانست روزه بگیرد که وقت افطار وسحوری نمیداند قانون عسکری بود مردم حرف وفتوای این عالم را دلیل قرار داده روز میخورند واوگنهار میشود اینجا آفتاب طلوع میکند آفتاب نشست میکند مثل سایر کشور ها، لطفا جواب درست نوشته کنید استاد.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

۱- در کشورهای که شب آن سه ویا چهارساعت میباشد لیکن شب وروز آنها معلوم است، باید روزه از طلوع و اذان فجر تا به غروب آفتاب یعنی داخل شدن وقت مغرب گرفته شود، سحوری وافطاری همه باید بوقت همین کشور انجام داده شود هیچ دلیل ومجوز شرعی وجود ندارد که روزه را به وقت مکه مکرمه افطار کنند ویا خود روزه داران از نزد خود شان ساعتهای روزه را تحدید نمایند.

۲- اگر کسی مریض باشد وضعیف باشد مثل زن حامله وشیر ده واحساس سختی ومشقت غیر عادی کند، مرض خودش عذر شرعی است می تواند افطار کند وروزه را بخورد وبنوشد به اندازه که بتواند روزه را ادامه دهد، وبعد از ماه رمضان همین روزهای افطار شده را قضائی بیاورد.

۳- در مسائل شرعی از قلب خود فتوا نخواهد و باید از مراکز اسلامی و یا از علماء و دانشمندان علوم شرعی سوال کند و خود را بفهماند، و در این عصر و زمانه که تماس گرفتن کار آسان است به انسان هیچ عذر باقی نمی ماند و نزد الله تعالی مسئول است.

۴- بخاطر کاهش دادن اثرات سختی و مشقت روزه می شود یک سلسله تدابیر احتیاطی داشته باشد از جمله تخفیف کردن اوقات کار، و رفت آمد نکردن در زیر آفتاب.

۴- روزه و نماز و هر عبادتی که مرتبط بوقت معین است به وقت همان کشوری ادا می شود که مسلمان در آنجا زندگی می کند، همه نصوص و دلائل قرآنی و نبوی دلالت بر این دارد مادامیکه در این کشورها شب و روز وجود دارد، باید در روز ماه رمضان مسلمان عاقل و بالغ و صحتمند که مریض نباشد و عذر شرعی نداشته باشد روزه بگیرد، و برایش جواز ندارد که به وقت کشورهای دیگری روزه بگیرد و یا افطار کند.

قابل یاد آوری است که من فتوای جناب مولوی صاحب محترم را شنیدم و هدف او شاید این باشد که مریض و انسانهای عاجز که روزه گرفتن سبب ازدیاد مرض و هلاکت نفس آنها می شود افطار کنند و بعد از رمضان قضائی بیاورند، زیرا که ایشان یکی از علمای راستین و قابل قدر و باوری کشور ما می باشد .

رهنمود ها برای خواهران عذر دار در ماه مبارک رمضان

یک خواهر محترمه نوشته که مدت سه روز است که از روزه و فضیلت رمضان محروم هستم که سبب ناراحتی ام شده، نمی دانم چی کنم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

رهنمودها برای خواهران عذر دار در ماه مبارک رمضان، راه های خیر کم نیست.

بعض خواهران وقت که روزهای مریضی ماهواره شان با ماه مبارک رمضان تصادف میکند، اندکی مایوس می شوند و احساس ناراحتی و حسرت می نمایند، در حال که این امر غیر ارادی بوده و از طرف خداوند متعال بر ایشان نوشته است و دران حکمت‌های نهفته که او تعالی می داند، و با این همه خواهران باید حسرت نکنند و همان روزه قضائی شان بعد از رمضان فضیلت همین روزها را دارد، و هم بعض فضائل و کارهای نیک و صالح دیگری وجود دارد که می توانند انجام دهند از جمله:

۱- شنیدن تلاوت قرآن کریم از کسیت و کمپیوتر و موبایل و درین صورت اجر ثواب را کمای نموده و شامل رحمت الهی می شوند، خداوند متعال فرموده است که: " وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ" ^۱ وقت که قرآن خوانده می شود به آن گوش دهید و تدبر کنید که شامل رحمت او تعالی شوید.

۲- ذکر کردن خداوند متعال، و این ذکر اجرش در ماه رمضان بیشتر می شود مثل: "سبحان الله، والحمد لله، ولا إله الا الله، والله أكبر، ولا حول ولا قوة الا بالله" این بهترین اذکار است بعد از تلاوت قرآن کریم.

۳- دعاء کردن، برای شان مشروع و جائز است که دعاء کنند در شب و روز.

۴- خواندن کتابهای تفسیر قرآن کریم و فقه و حدیث و ثقافت اسلامی و شنیدن درسهای دینی علماء از جمله درسهای شیخ القرآن مولوی عبد الصبور، مولانا عبد السلام عابد، مولوی مظهر الدین فایز، مولوی ضیاء احمد فاضلی، مولوی سید عبید الله، مولوی ابوعبید الله متوکل، داکتر فضل الهادی وزین، دکتور اسماعیل لیب بلخی، دکتور مصباح الله عبد الباقي، استاد حسبنا الله متوکل، دکتور فصیح الله عبد الباقي، استاد عبد الظاهر داعی، استاد محمد

۱ - سورة الأعراف، الآية: ۲۰۴.

عاطف، دکتور عبد الصبور فخری، دکتور نورالله کوثر و غیره علمای جید کشور که شاید نمونه های این علماء حتی در جهان اسلام هم کم باشد، و در یوتیوب این درسها وجود دارد.

۵- خدمت روزه داران و خانواده ومهمانی ها، وترتیب خانه واهتمام به اطفال ورفتن واحوال گیری اقارب ودوستان، اینها هم کارهای خوب است وثواب واجر دارد.

۶- سهم گرفتن در کارهای خیر وتشویق کردن خواهران وصدقه دادن زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان بیشتر جود وسخاوت داشت وصدقه دادن علاوه بر اجر وثواب در وروز آخرت آثار بس برزگ دیگری هم دارد سبب نرمی قلب ، وشفای امراض، وآوردن تغییر مثبت در سلوک وروش انسان، که همه سبب رضایت او تعالی می شود.

ودر صورت که دروازه ها وراه های خیر وجود دارد باید خواهران محترم احساس ناراحتی وحسرت نکنند وخداوند متعال آنها را بر اساس نیت صالح ونیک برای شان اجر وثواب نوشته می کند.

آیا خون دادن به مریض عاجل روزه فاسد می سازد؟

یکی از دوستان محترم سوال نموده که:

اگر مریض عاجل به خون ضرورت داشته باشد آیا فردی که به او خون میدهد روزه اش باطل میگردد؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

خون دادن کم بر روزه روزه دار آسیب نمی رساند به اتفاق فقهاء، وهمچنان خون دادن زیاد، اگر خون زیاد بدهد نظر به قول راجح فقهاء وآنها جمهور فقهاء (حنفی، شافعی، مالکی) میباشد زیرا خودن دادن زیرا خون دادن زیاد به حجامه ویا شاخک چسباندن قیاس می شود، ودلیل شان حدیث

صحیح که امام بخاری از عبد الله بن عباس رضی الله عنه روایت کرده: "احتجم وهو محرم، واحتجم وهو صائم"^۱.

رسول الله صلی الله علیه وسلم حجامت کرده بود در حالت محرم بودن وهم در حالت روزه.

وامام احمد بن حنبل مذهبش این است که خون دادن زیاد روزه را میشکند که همان حجامت است بدلیل حدیث که خودش وامام ترمذی روایت کرده است: "أفطر الحاجم والمحجوم"^۲، هر دو حجامت کننده و تطبیق کنند اش روزه شان میشکند.

لیکن علماء این حدیث منسوخ دانسته اند یعنی حدیث عبد الله ابن عباس رضی الله عنه بعد ازین آمده.

واگر خون دادن زیاد ضرورت باشد بهتر است که در شب داده شود، انسان در شک و شبهه واقع نشود چون مسأله خون دادن زیاد اختلافی است، ودر شب خون دادن بمعنای این است که به هر دو قول عمل شده.

درس و امتحان مجوز شرعی روزه خوردن نیست

یکی از محصلین افغانی مقیم لندن چنین سوال نموده:

استاد نهایت گرانقدر یک سوال مهم فقهی داشتم و ان اینکه ما متعلمین در این جا لندن هیجده ساعت باید روزه بگیریم و در عین حال در دانشگاه مصروف درس خواندن هم هستیم و در این روزها آخر سال میباشد امتحان آخری سال را پیش رو داریم، حد اقل باید روزها مدت ده یا پانزده ساعت

^۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب الحجامة والقيء للصائم، رقم الحديث: (۱۹۳۸)، (ج ۳، ص ۳۳).

^۲ - أخرجه ابن ماجه في سننه، كتاب الصيام، باب ما جاء في الحجامه للصائم، رقم الحديث: (۱۶۷۹)، (ج ۱، ص ۵۳۷).

درس بخوانیم و ما متعلمین در این حالت سخت دچار مشکل شدیم، در این دو روز اصلاً نتوانستیم بیشتر از دو یا سه ساعت درس بخوانیم، روزها هم گرم است و مدت روز هم طولانی در این صورت ما چه کار کنیم؟

آیا میتوانیم روزه خود را بخوریم تا سپیری نمودن امتحان ها؟ بعداً قضایی بیاوریم؟ اگر لطفاً نموده جواب ما را بدهید خورسند خواهیم شد؟ لطفاً استاد هر چه زود تر میدانم وقت کافی ندارد اما سخت در یک حالت نا معلوم قرار داریم، تشکر استاد محترم پیام شما را برای همه متعلمین میرسانم، جزاک الله خیراً.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزه ماه مبارک رمضان یکی از ارکان دین مبین اسلام است، و کسی که این رکن اسلام را ترک کند گناه کبیره را مرتکب می شود و حتی اگر منکر آن باشد کافر می شود.

ترک کردن روزه بدون عذر شرعی که همانا مرض و سفر است گناه بزرگ شمرده می شود.

و برای مسلمان عاقل، بالغ و صحتمند جواز ندارد که روزه ماه مبارک رمضان را بخاطر درس و امتحان ترک کند زیرا درس و امتحان عذر شرعی برای روزه خوردن شمرده نمی شود، این برادر تلاش کند در سه‌هائش را در همان ساعت‌های شب بخواند و آمادگی برای امتحان داشته باشد.

و اگر صبر و استقامت داشته باشد الله متعال کامیابی را نیز نصیبش میگرداند: "ومن يتق الله يجعل له مخرجاً" ^۱ هر کسی که از الله متعال بترسد او تعالی راه رسیدن به هدف مشروع را برایش باز میکند و دروازه های رحمت خود را برویش باز میدارد.

^۱ - سورة الطلاق، الآية: ۲.

رهنمائی شرعی در مورد تداوی و کشیدن دندانها در ماه مبارک

رمضان

هموطن عزیز و محترم ما داکتر صاحب نصرت فرزاد از شهر پشاور پاکستان چنین سوال نموده:

استاد در باره دندان کشیدن کمی معلومات بدهید اگرچه بعد از دندان کشیدن برای مریض لازم ضرور است که نیم ساعت بعد از دندان کشیدن باید دوا بخورد.

الحمد والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

اولاً: اولی، افضل و بهتر برای روزه دار این است که تداوی، پرکردن، پوش دادن و کشیدن دندان در شبهای رمضان صورت گیرد تا اینکه روزه خود را از شک و شبهه نگهداری و محافظت نماید و خونهای که از اثر کشیدن و تداوی دندان جاری می شود بلعیده نشود تا به روزه اش آسیب نرسد.

ثانیا: تنها تداوی، پرکردن، پوش دادن و کشیدن دندان به روزه آسیب نمی رساند ولو که در روز روزه هم انجام شود.

ثالثاً: روزه دار تلاش کند که از بلعیدن خونهای جاری شده از اثر تداوی و کشیدن دندان اجتناب ورزد و در صورتی که بشکل غیر ارادی، غیر قصدی و عمری این خونها بلعیده شود نیز به روزه اش آسیب نمی رساند.

رابعاً: اگر روزه دار قصداً و عمداً خونهای دهن و دندان خود را ببلعد و بحلقش برسد در این حالت روزه اش باطل می شود و باید این روز را بعد از ماه رمضان قضائی بیاورد و کفاره ندارد.

در حالت شریعت تشویق و ترغیب نموده که مسلمان جانب احتیاط را در نظر داشته باشد.

آداب مریض سرطان در روز روزه

یکی از دوستان از ولایت قندز سوال نموده :

برادر محترم جناب ممتاز، ارادت مندم، بنده از کندز زحمت دادم من از سال ۲۰۱۱ مریض هستم، داکترها در هندوستان تشخیص سرطان خون شدم، ۵ سال روزه ره بشکل خوب گرفتیم، اما امسال به حد ضعیف شدیم احساس میکنم شاید از حال برویم، داکتر گفت اصلا روزه نگیر، جناب از شما تقضا دارم که مطابق به قانون اسلام یک فتوا بدهید، ممنون شما؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

دوست عزیز ومحترم خداوند متعال شما را شفای عاجل نصیب کند ودروازه های رحمت خود را بروی تان باز بدارد ومریضی تان را به صحت مبدل سازد.

در جواب سوال تان بیاد بگویم که :

در صورت که شما احساس سختی ومشقت غیر عادی میکنید وهم داکتران نظر روزه نگرفتن را داده وشما مریض هم هستین درین صورت می توانید روزه تان را افطار کنید، یا اینکه یک روز روزه ویک روز افطار ویا هر روز نظر به احساس قوت وضعف جسم تان ومشوره داکتر صاحبان معالج، وبعد از رمضان ودر روزها کوتاه قضائی بیاورید، و اگر قضائی هم نمی توانستین بجای هر روز روزه یک فقیر ومسکین را شکم سیر نان بدهید.روزه ماه رجب ثابت نیست واحادیث که در مورد فضائل آن آمده همه ضعیف است.

سرد ساختن جسم در روز رمضان

یکی از هموطنان عزیز ما چنین سوال نموده:

آیا غسل کردن بخاطر کم ساختن اثر روزه در گرمی هوا جائز است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

سرد ساختن جسم و غسل کردن بخاطر تخفيف اثر روزه جائز و مشروع است، زیرا در احاديث صحيح ثابت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم بر سر مبارک خود آب ميریخت بخاطر سرد ساختن جسم در گرمی هوا و ایشان روزه دار بودند، و نیز ثابت است که عبد الله بن عمر رضی الله عنه برای بی تأثیر ساختن گرمی لباس خود را با آب سرد تر میکرد در روز روزه.

که چیری د روژې د میاشتی ورځې کې شي

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

که چیری د هلال (د میاشتی د پیل نه تر اوومې ورځې حالت ته هلال ویل کیږي) د لیدلو وروسته خلک پردې اعتقاد وکړي چې د روژې مبارکه میاشت داخله شوېده او روژه نیول پیل کړي او یا خلک پر دې باندې باوري شي چې د شعبان ۳۰ ورځې پوره شویدی او هر کله چې د روژې میاشت مخ په خلاصېدو وي، بیا وروسته خلکو ته دا څرگنده شي چې د روژې د میاشتی په ورځو کې کوالی راغلی دی او ټوله روژه یواځې ۲۸ ورځې راشي؛ نو په دې صورت حال کې څه کول پکار دي؟

د پورتنۍ پوښتنې په ځواب کې باید ووايو چې: کله کله په رښتیا سره هم همداسې کیږي، د سپوږمۍ د لومړي حالت په لیدلو سره خلک داسې گومان کوي چې د روژې مبارکه میاشت داخله شوېده، بیا په پای کې چې کله د روژې مبارکه میاشت مخ په خلاصېدو وي؛ نو خلکو ته دا ثابته شي چې د روژې د میاشتی د ټولو نیول شوو روژو شمېره یواځې ۲۸ ورځې کیږي او له دې زیاتې ورځې نشي. راتللای؛ نو په دې صورت کې پر خلکو باندې دا فرض دي چې د یوې ورځې قضایي روژه دې ونیسي. (البته دا ددې معنا لري چې یوه روژه خوړل شوېده) او دا ځکه چې: هیڅکله هم د روژې مبارکه

مياشت ۲۸ ورځې نه وي، بلکه ۲۹ ورځې يا ۳۰ ورځې وي او خلک پر دې باندې باوري شي چې دوي ټولو يوه ورځ وروسته روژه پيل کړېده او په روژو کې يوه روژه خوړل شوېده؛ نو بيا په دې صورت کې پر دوی باندې دا فرض دي چې د يوې ورځې قضاېي روژه ونيسي.

دا خبره چې روژه هيڅکله هم له ۲۹ ورځو څخه کمه نه وي او ۲۸ اصلاً شتون نلري، پخپله له نبي کریم (صلی الله عليه وسلم) څخه ثابته خبره ده، لکه چې حضرت ابن عمر (رضي الله عنهما) څخه روايت دي چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي: **(الشَّهْرُ هَكَذَا وَهَكَذَا يَعْنِي مَرَّةً تِسْعَةً وَعِشْرِينَ وَمَرَّةً ثَلَاثِينَ)^۱**.

ترجمه: مياشت کله داسې وي او کله داسې، يعنې کله ۲۹ (ورځې) وي او کله ۳۰ (ورځې) وي.

د پورتنې حديث مطلب دادی چې: يو ځل نبي (عليه الصلاة والسلام) وغوښتل تر څو د خپل لاس په گوټو سره صحابه کرامو ته د روژې د مياشتې ورځې ورزده کړي؛ نو ددې لپاره يې يو ځل د خپل لاس ټولی گوټې خلاصې ونيولی او خپلې لس گوټې يې دوه ځل ورته وښودلې او په دريم ځل خپله غټه گوټه قات کړه، تر څو ۲۹ ورځې تری جوړی شي او ورته يې وويل چې د روژې د مياشتې ټولی ورځې کله داسې وي او په دوهم ځل يې د خپل لاس گوټې لس لس درې ځل وروښودلې تر څو ۳۰ ورځې تری جوړی شولی او بيا يې ورته يې وويل چې کله د روژې د مياشتې ټولی ورځې داسې وي.

ومن غربت عليه الشمس في بلد ثبت فيه دخول شهر الصوم، فسافر إلى بلد آخر لم يثبت فيه دخول شهر الصوم بعد، لزمه الصوم مع أهل البلد التي وصل إليها، لقول النبي - صلى الله عليه وسلم - : (الصَّوْمُ يَوْمَ تَصُومُونَ، وَالْفِطْرُ يَوْمَ

^۱ - صحيح البخاري، كتاب الصوم، باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «لا نكتب ولا نحسب»، شماره حديث: (۱۹۱۳)، (ج ۳، ص ۲۷).

تفطرون). وفسر- بعض أهل العلم هذا الحديث، فقال: إنما معنى هذا أن الصوم والفتور مع الجماعة وعظم الناس.^١

د مسافر د روژې مختلف حالتونه

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

كله كله يو شخص داسې يو هيواد ته مسافر كيږي چې له لمر لوېدو وروسته ورته دې مسافر شخص ته څرگنديږي چې د روژې مياشت داخله شوېده؛ (نو دى هم د دې هيواد له خلكو سره سبا ته روژه ونيسي-)، بيا مثلاً سبا ته يو بل داسې هيواد ته مسافر كيږي چې هلته لا د روژې مباركه مياشت نه وي داخله شوى؛ نو په دې صورت كې دې شخص ته دا روا دى روژه وخورى او بيا سباته د هغه هيواد له خلكو سره روژه ونيسي- چې دى ورته تازه ورمسافر شويدى، البته ددې مسئلې په اړه يو حديث شريف هم شتون لري چې نبي (عليه الصلاة والسلام) فرمايي: **أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «الصوم يوم تصومون، والفتور يوم تفطرون، والأضحى يوم تضحون»:** «هذا حديث حسن غريب»^٢.

روژه هماغه ورځ ده چې تاسې (ټول) پكې روژه ونيسى او ستاسې روژه هغه وخت بس كړى چې كله تاسې (ټول) پكې روژه بس كوى او اختر هماغه ورځ دى چې تاسې (ټول) پكې قرباني كوى.

او ويلى دي چې: ددې مبارك حديث معنا داده چې: ستا روژه او اختر بايد د عامه او ډېرو خلكو سره بايد) يو شان وي.

^١ - سنن الترمذي، أبواب الصوم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء في أن الفطر يوم تفطرون، والأضحى يوم تضحون، شماره حديث: (٦٩٧)، (ج ٣، ص ٧١).

^٢ - سنن الترمذي، أبواب الصوم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء في أن الفطر يوم تفطرون، والأضحى يوم تضحون، شماره حديث: (٦٩٧)، (ج ٣، ص ٧١).

له همدې كبله ويل شويدي چې په پورتنې حديث كې دې مهمې خبرې ته هم اشاره پرته ده چې تاسې د شك په ورځ باندې د احتياط لپاره روژه مه نيسئ.

د مسافر د روژې دويم حالت:

كه چيرې ديو مسافر د روژې حالت داسې وي چې هغه په يو داسې هيواد كې اوسېږي چې هلته د لمر لوېدو وروسته خلكو ته دا څرگنده شي چې د شوال (د اختر مياشت) داخله شوي وي او همدا مسافر شخص په همدې ورځ له دې هيواد څخه يو بل داسې يو هيواد ته مسافر شي چې لا تراوسه هلته روژه نه وي خلاصه شوي؛ نو په دې صورت كې پر دې مسافر باندې دا لازم دي چې د خلكو سره سم خپلې روژې ته ادامه وركړي (او روژه ونه خوري) او ددې خبرې ثبوت لپاره مو مخكې د يو حديث شريف يادونه وكړه.

البته دلته ددې خبرې يادول هم اړين دي چې كه چيرې دې مسافر شخص په هماغه لومړني هيواد كې چې نوموړي پكې ټوله مياشت ؤ، خپلې ۳۰ ورځې روژه نيولي وي؛ نو دا ورته جواز لري چې دا شخص په دې هيواد كې چې دې ورته اوس تازه مسافر شوی دی خپله روژه وخوري، خو دومره ده چې دا روژه دې د خلكو تر مخې نه خوري، تر څو يو لړ تورونه او اتهامات پرې ونه لگول شي او بې دينه او فاسق يا روژه خور خلكو ته معرفي نشي. او نه هم د نورو خلكو په ذهنونو كې يو لړ تشويشونه راوپاروي (لكه خلك په داسې يو حالت كې وويني چې دې روژه خوري په داسې حال كې چې هغوي ټول روژه وي).

او كه چيرې بې حالت داسې وي چې يو روژه نيونكی شخص يو داسې هيواد ته مسافر شي چې هلته د شوال مياشت داخله شوي وي - يعنې خلكو اختر پيل كړی وي؛ نو دا شخص دې هم د هغه هيواد له خلكو سره روژه وخوري او كه چيرې بې روژې له ۲۹ ورځو څخه كې وي؛ نو په دې صورت كې ورته بنايي چې وروسته دې بيا د يوې ورځې روژه قضايي

ونيسي، - خُكه مخکې مو هم وويل چې د روژې مبارکه مياشت له ۲۹ ورځو څخه هيڅکله هم که نه وي او ددې خبرې لپاره مو د نبی (عليه الصلاة والسلام) يو مبارک حديث شريف ته اشاره وکړه چې فرمايلي يې دي: **(الشَّهْرُ هَكَذَا، وَهَكَذَا، يَعْنِي: مَرَّةً تِسْعَةً وَعِشْرِينَ، وَمَرَّةً ثَلَاثِينَ)**^۱ يعنې د روژې مبارکه مياشت کله ۲۹ ورځې وي او کله هم پوره ۳۰ ورځې وي. او که چيرې يې د روژې په مبارکه مياشت کې له ۲۹ ورځو څخه زياتې روژې نيولي وي؛ نو په دې صورت کې ورته دا زياتې روژې نفلي حسايبې او په دې نیک کار سره به اجر هم ورته ورکول کيږي.

دا پورتنی پوښتنه په فیس بوک کې د الملتقى الفقهي د وېب سايټ څخه يو ورور پوښتلی وه چې مونږ له تاسې درنو لوستونکو سره شريکه کړه، هيله ده چې ډېرڅه مو پکې زده کړي وي.

شبهای رمضانی فرصت خوب برای تلاوت قرآن کریم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

يکې از بهترين عبادات شب های رمضانی تلاوت قرآن کریم است زیرا در حديث صحيح ثابت است که: "أن جبريل عليه السلام كان يلقي النبي صلى الله عليه وسلم كل ليلة من رمضان فيدارسه القرآن"^۲.

جبرئیل علیه السلام در هر شب از ماه رمضان به ملاقات رسول الله صلی الله علیه وسلم حاضر میشد وبا ایشان قرآن کریم را تلاوت ومدارسه میکرد.

^۱ - صحيح البخاري، كتاب الصوم، باب قول النبي صلى الله عليه وسلم: «لا نكتب ولا نحسب»، شماره حديث: (۱۹۱۳)، (ج ۳، ص ۲۷).

^۲ - صحيح البخاري، باب بدء الوحي، كيف كان بدء الوحي إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم؟، شماره حديث: (۶)، (ج ۱، ص ۸).

دعای ختم قرآن کریم نماز تراویح در سنت صحیح ثابت نیست

یکی از علاقمندان مسائل دینی چنین سوال نموده:

آیا دعای ختم قرآن کریم که در نماز تراویح مروج است سند شرعی صحیح دارد یا خیر؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

دعای ختم قرآن کریم در نماز تراویح در سنت صحیح ثابت نیست، تنها در یکی از آثار ذکر شده که انس بن مالک رضی الله عنه هنگامیکه قرآن کریم را ختم می نمود اهل و خانواده خود را جمع میکرد و دعاء می نمود و این هم در ختم عادی خارج نماز بود.

آیا چشم چرانی به روزه آسیب می رساند؟

یکی از دوستان چنین سوال نموده:

پوهنتون ها را رخصت نکردند در رمضان دختر و بچه یکجا درس میخواند زنا چشمی و گوش می شود روزه محصل چی رقم میشود، آیا روزه نقصان وارد نمی کند روشنی بدهید؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

بلی درین شکی نیست که چشم چرانی و دیدن نا محرم به شکل عمدی و قصدی به روزه آسیب می رساند و ثوابش را کم می کند، وانسان چشم چران متقی گفته نمی شود، و حکمت مشروعیت روزه این است که به تقوا و ایمانداری مسلمان اضافه شود " لعلکم تتقون" ^۱، نه اینکه ایمانش ضعیف شود، و مسلمان

^۱ - سورة البقرة، الآية: ۱۸۳.

مأمور است که چشم خود را از دیدن نا محرم حفاظت کند، خداوند متعال فرموده است: " قل للمؤمنين يغضوا من أبصارهم " ^۱ برای مؤمنان بگو که چشم های تان را نگهداری کنید از دیدن مناظر نا جائز و نا مشروع. رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است که اگر کسی سخنان نا شایسته و شهادت دروغین و کارها و اعمال و عادات جاهلیت را ترک نکند در روز روزه ماه رمضان الله متعال حاجت و ضرورت به این ندارد که این شخص خورد و نوش را بند کند: " من لم يدع قول الزور والعمل به فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه " ^۲، باید اعضاء بدنش همه روزه دار باشد.

فضایل شب قدر

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

شب قدر یکی از بهترین شب های سال می باشد، که الله متعال با نهایت فضل و کرم خویش این نعمت را برای آخرین امت خود اعطاء نموده است، در حالیکه امت های پیشین از این نعمت بزرگ برخوردار نشده اند .

در این نوشته می خواهیم بطور خلاصه ویژگی ها، ثواب و اجر و فضیلت ها و برکات شب مبارک قدر را با خواننده گان گرانقدر خویش شریک سازیم .

شب قدر را چوقت جستجو کنیم ؟

چنانچه از نظر علماء لیلۃ القدر یک شب ثابت نیست، یعنی تاریخ آن دقیق نمی باشد، بلکه این شب گاهی در یک تاریخ و گاهی هم در تاریخ دیگر واقع میشود. علماء در مورد وقت این نظریات مختلف دارند، اما باوجود آن هم بخاطر این که یک مسلمان از برکات و فضایل بزرگ این شب محروم نگردد؛

۱ - سورة النور، الآية: ۳۰.

۲ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب من لم يدع قول الزور، والعمل به في الصوم، رقم الحديث: (۱۹۰۳)، (ج ۳، ص ۲۶).

پس باید در ده شب اخیر ماه مبارک رمضان جستجو گردد، خصوصاً در شب های طاق (۲۱، ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۹) و در شب ۲۷ رمضان به احتمال زیاد .

در این شب چی باید کرد و کدام عبادات را انجام داد؟

خواهران و برادران گرامی باید این شب را بیدار سپری کنند، نه تنها که خود شان بیدار بمانند، بلکه خانواده و دوستان خود را نیز به بیدار بودن تشویق کنند، چون این شب گرانقدر از هزار ماه بهتر است (یعنی این یک شب آنقدر مبارک و با برکت می باشد، که ۸۳ سال و ۴ ماه برابر آن بوده نمی تواند) بلکه بهتر از آن می باشد، که الله متعال در قرآن کریم در مورد این شب چنین فرموده است "لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ"^۱ پس بهتر این خواهد بود، که این شب را با عبادت سپری کنیم . البته یک راه مؤثر برای بیدار ماندن غسل نمودن خواهد بود و غسل کردن در این شب مستحب می باشد و برای بیدار ماندن هم کمک خواهد کرد .

فضایل این شب گرامی خیلی زیاد می باشد، اینکه عبادت این یک شب (خواه نماز های نوافل مثل قیام اللیل، تهجد و تراویح، تلاوت قرآن کریم، صدقه، زکات، دعاء و اعمال صالح دیگر باشد) بهتر از هزار شب می باشد ، همین قسم الله متعال در این شب قرآن کریم را هم نازل کرده است، قسمیکه الله متعال در سوره قدر می فرماید: " إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ، وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ، لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ، تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ، سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ"^۲ .

ترجمه :

ما قرآن را در شب با ارزش « لیلۃ القدر » فرو فرستاده ایم . تو چه می دانی شب قدر کدام است " و چه اندازه عظیم است ؟ " ، شب قدر شبی است که از هزار ماه بهتر است . فرشتگان و جبرئیل در آن شب به اجازه پروردگارش ، پیایی " به کره زمین و به سوی پرستشگران و عبادت کنندگان

۱ - سوره القدر، الآیه: ۳ .

۲ - سوره قدر: ۱-۵ .

شب زنده دار " می آیند برای هرگونه کاری " که بدان الله متعال دستور داده باشد " . آن شب ، شب سلامت و رحمت " و درود فرشتگان بر مؤمنان شب زنده دار " است تا طلوع صبح .

شب مغفرت گناهان کبیره و صغیره :

در این مورد در یک حدیث شریف به روایت امام بخاری و امام مسلم حضرت نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرموده اند : " من قام ليلة القدر إيمانا و إحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه"^۱ ترجمه : کسی که شب قدر را به نیت ایمان و پاداش در بیداری سپری کند ، پس تمام گناهان گذشته وی بخشیده می شود .

علامه عبدالغنی النابلسی در مورد بخشش گناهان می گویند که: در این گناهان ، گناهان کبیره و صغیره هر دو شامل می باشد بخشیده میشوند رحمت الهی فراتر از این همه می باشد .

شب قدر شب مغفرت گناهان کبیره و صغیره است

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در این مورد در یک حدیث شریف به روایت امام بخاری و امام مسلم حضرت نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرموده اند: "من قام ليلة القدر إيمانا و إحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه"^۲ ترجمه : کسی که شب قدر را به نیت ایمان و پاداش در بیداری سپری کند ، پس تمام گناهان گذشته وی بخشیده می شود.

۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب من صام رمضان إيمانا و احتسابا و نية، رقم الحديث: (۱۹۰۱)، (ج ۳، ص ۲۶).

۲ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب من صام رمضان إيمانا و احتسابا و نية، رقم الحديث: (۱۹۰۱)، (ج ۳، ص ۲۶).

علامه عبدالغنی النابلسی در مورد بخشش گناهان می گویند که : در این گناهان، گناهان کبیره و صغیره هر دو شامل می باشد بخشیده میشوند رحمت الهی فراتر از این همه می باشد .

در شب قدر بهتر، اولی و افضل این است که مسلمان اقلا صد آیه قرآن کریم را تلاوت کند و یا بشنود تا اینکه ثواب عبادت شب قدر برایش نوشته شود.

از نظر فقهای شریعت و محدثین لیلۃ القدر یک شب ثابت نیست، یعنی تاریخ آن دقیق نمی باشد، بلکه این شب گاهی در یک تاریخ و گاهی هم در تاریخ دیگر واقع میشود از شبهای دهه اخیر ماه رمضان. علماء در مورد وقت این شب نظریات مختلف دارند، اما باوجود آن هم بخاطر اینکه یک مسلمان از برکات و فضایل بزرگ این شب محروم نگردد؛ پس باید در ده شب اخیر ماه مبارک رمضان این شب را جستجو کند، خصوصاً در شب های طاق (۲۱، ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۹) و شب ۲۷ رمضان به احتمال قوی شب قدر است.

دعای شب قدر

در این شب کدام دعا باید خوانده شود ؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در یک حدیث شریف که از امام ترمذی و حاکم روایت گردیده است و این حدیث را حدیث صحیح شمرده اند آمده است که: "عن عائشة قالت قلت يا رسول الله ! أرايت إن علمت أي ليلة القدر ما أقول فيها ؟ قال : قولي ، أَللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي" ^۱.

۱ - أخرجه الترمذی فی سننه، أبواب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، رقم الحدیث: (۳۵۱۳)، (ج ۵، ص ۵۳۴).

ترجمه : از عائشة رضی الله عنها روایت است ، که من از رسول الله صلی الله علیه وسلم پرسیدم، ای رسول خدا! اگر برایم معلوم شود، که چی شبی شب قدر است، من در آن شب به پیشگاه رب العلمین چی بگویم و چی دعا کنم؟ آن حضرت صلی الله علیه وسلم فرمودند: این دعا را بخوان "اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي" بار الها! بدرستی که تو بخشاینده و کریم بزرگی هستی و عفو را می پسندی پس خطا های مرا عفو کن.

راخی چی د قدر شپه وپېژنو!

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

د قدر شپه په حقيقت کې د کال د بهترينو شپو څخه هغه غوره شپه ده چې لوی څښتن تعالی په خپل بې ساري فضل او لورینې سره دا نعمت خپل دې وروستي امت ته ورکړیدی په داسې حال کې چې پخواني امتونه ددې ارزښتمن نعمت څخه نه و برخمن شوي.

په دې لیکنه کې غواړو په لنډه توګه سره د قدر د مبارکې شپې ځانګړتیاوې، فضیلتونه او برکتونه له خپلو درنو مینه والو سره شریک کړو.

د قدر شپه به کله لتوو؟

که څه هم چې د لیلۃ القدر شپه د علماؤ له نظره مُتَقَبِّلِه ده (یعنې ثابت شپه او نیته نه لري، بلکه دا شپه کله په یو تاریخ او کله په بل تاریخ باندې وي، او علماء ددې شپې د وخت په اړه مختلف نظریات لري، أما بیا هم ددې په خاطر چې یو مسلمان ددې شپې د سترو برکتونو او بې شمېره خیر څخه محروم او بې برخې نشي؛ نو د روژې د میاشتې په لسو وروستيو ورځو او شپو کې دې دا شپه ولټول شي، په ځانګړې توګه چې وتر (طاقې شپې وي، لکه ۲۱ - ۲۳ - ۲۵...) او په طاقو شپو کې هم بیا په ځانګړې توګه چې د روژې د مبارکې میاشتې ۲۷ شپه وي .

په دې شپه کې څه کول پکار دي؟

ورونو او خوبندو ته بڼايي چې دا شپه په وېښه باندې تېره کړي او نه يواځې دا چې په خپله وېښ پاتې شي، بلکه د کورنۍ نور غړي او خپل خپلوان او دوستان هم بايد وېښ پاتې کېدلو ته وهڅوي، ځکه چې دا قدرمنه او ارزښتمنه شپه د زرو مياشتو څخه غوره ده. (يعنې دا يوه شپه دومره مبارکه او د برکتونو څخه ډکه ده چې د ۸۳ کالو او ۴ مياشتو سره هم نشي- برابره کېدلی، بلکه له دې څخه هم غوره شپه ده چې په قرآن کریم کې ورته (حَيَّرَ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ) ويل شويدي؛ نو غوره به دا وي چې دا شپه په عبادت باندې رڼه او وېښه تېره شي، البته د وېښ پاتې کېدلو لپاره يوه مناسبه او اغېزمنه لاره غسل کول دي، ځکه په دې شپه کې غسل کول مستحب دی او له مونږ سره په وېښ پاتې کېدلو کې مرستندويه واقع کېدلی شي. (۱)

د دې قدرمنې شپې فضيلتونه خورا زيات دي، نه يواځې دا چې ددې يوې شپې عبادت (که هغه لمونځ، صدقه، زکات او داسې نور صالح اعمال وي) د زرو (۱۰۰۰) مياشتو د عبادت څخه غوره دی. همداراز په همدې مبارکه شپه قرآن کریم هم نازل شويدي، لکه چې لوی څښتن تعالی په سورة القدر کې په دې اړه مونږ ته داسې مهرباني کوي او ارشاد فرمايي: [إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ * لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ * تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ * سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ].^۱

ترجمه: بېشکه مونږ دغه (قدر او عزت کتاب قرآن کریم) د قدر په شپه کې نازل کړیدی - او ته څه پوهیږی (ای محمد! صلی الله علیه وسلم) چې دا د قدر شپه څه ده - د قدر شپه د زرو مياشتو څخه ډېره غوره ده (چې که چیرې څوک بې پیاموي او تر سهاره پورې پکې په عبادت باندې ځان مشغول وساتي) - پرښتې او روح (جبرائیل علیه السلام) په هغې کې د لوی څښتن تعالی په اجازه هر حکم له ځان سره راخلي او راکوزیږي - (خورا زیاتې

۱ - سورة قدر: ۱-۵.

ملائیکې پکې ځمکې ته راکوزیږي او له ځانونو سره برکت، رحمت او مغفرت راوړي) (دغه) شپه تر سهارختلو پوری سرتاسري سلامتیا ده.

هداراز مؤمن مسلمان ته ښایي چې په دې شپه کې د هیڅ ډول عبادت او الهي طاعت څخه خپل ځان محروم او بې برخې نه کړي، بلکه ورته ښایي چې په خورا لیوالتیا او بې ساري اخلاص سره د کال په دې بهترینه شپه کې زیاتې هلې ځلې وکړي او کېدای شي چې د هغه دعاګانې د همدې شپې سره سمون وځوري او قبولی شي.

د کبیره او صغیره ګناهونو د مغفرت شپه:

په دې اړه د امام بخاري او امام مسلم (رحمهما الله) نه په یو روایت شوي حدیث شریف کې نبي (عليه السلام) فرمایي چې: **(مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ).**^۱

ترجمه: څوک چې د لیلۃ القدر شپه د ایمان او اجر غوښتلو په نیت رڼه (په وینه باندې بې) تېره کړي؛ نو د هغه ټول پخواني ګناهونه به ورته وښل شي.

علامه عبدالغني النابلسي (رحمه الله) د ګناهونو د ښځنې په اړه وايي چې: (په دې ګناهونو کې صغیره او کبیره ګناهونو دواړه شامل دي (او دا به ورته ښځنل کيږي)، ځکه چې د مهربان او لورونکي الله تعالی (جلت عظمته) رحمت خو له دې څخه هم ډېر پراخه دی).

په دې شپه به کومه دعا وايي؟

په یو بل مبارک حدیث کې چې امام ترمذي او حاکم روایت کړیدی او دا حدیث یې صحیح حدیث ګڼلی دی چې ام المؤمنین حضرت عائشه (رضي الله عنها) وفرمایل: ای د الله تعالی رسوله! که چیرې مې د لیلۃ القدر شپه

^۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب من صام رمضان إيمانًا واحتسابًا ونية، رقم الحديث: (۱۹۰۱)، (ج ۳، ص ۲۶).

وموندله؛ نو کومه دعاء به وایم؟ وې فرمایل: ووايه: (اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ
فَاعْفُ عَنِّي).^۱

ترجمه: ای لویه پروردگاره! ته زیات بښونکی یی او بښنه خوښوی؛ نو ما ته
بښنه وکړی.

خانمها و کار آشپزخانه در رمضان

یک خواهر محترمه ازینکه بالایش فشار کار آشپزخانه است و برای عبادت
وتلاوت چندان وقت ندارد نوشته که آیا گنهگار می شود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

بهتر است که خواهران و خانمها اکثر اوقات رضانی شانرا در آشپزخانه
صرف نکنند به تلاوت و عبادت هم وقت داشته باشند.

ماه رمضان موسم عبادت و چانس خوب و فرصت طلایی است برای کسب
حسنت و نیکی ها .. و باید برای خانمان و خواهران وقت تلاوت و عبادت هم داده
شود و همه وقت شان در آشپزخانه ضایع نگردد.. البته آنها اجر پخت و پز و آماده
ساختن غذای روزه داران را هم میگیرند.. رسول الله صلی الله علیه وسلم
فرموده است " استوصوا بالنساء خیراً"^۲ برای خواهران وصیت نیک و خیر بکنید
واز شفقت و همدردی کار بگیریید حتی اگر مردان با خانمها در کار آشپزخانه
و کار های خانه کمک کنند اجر دارند.. زیرا هدف از خلقت مرد وزن عبادت
است .

^۱ - أخرجه الترمذي في سننه، أبواب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، رقم الحديث: (۳۵۱۳)، (ج ۵،
ص ۵۳۴).

^۲ - صحيح البخاري، كتاب النكاح، باب الوصاة بالنساء، رقم الحديث: (۵۱۸۶)، (ج ۷، ص ۲۶).

نقش روزه ماه مبارک رمضان در تثبیت اخوت و برادری اسلامی

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

همانگونه که شارع حکیم بر اخوت تشویق فرموده و آنرا از مقاصد شریعت اسلامی دانسته، بر ما منت گذاشته و فضائل و فرجام نیک آن را در دنیا و آخرت بیان کرده، عبادت و معاملات و آداب و اخلاق را نیز وضع نموده که ضامن ایجاد و تثبیت و استوار سازی این اخوت در جان و روان مسلمانان می باشد. به گونه‌ی مثال از نماز فریضه آغاز کنیم که مسلمانان در هر شبانه روز پنج وقت در مساجد آن را ادا می نمایند و مصالح دینی و دنیوی‌ای را با خود دارد که جز الله متعال کسی آن را نمی داند و از آن جمله تثبیت روابط برادرانه میان مسلمانان می باشد.

به همین ترتیب وبدون شک ماه رمضان که هر سال تکرار می شود و مسلمانان از تمام خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها و لذتها از طلوع سپیده صبح تا غروب آفتاب باز می ایستند، نیز بگویید. الله متعال روزه را در ماه معینی برمسلمانان فرض نموده تا با هم یکجا و نه به گونه ای پراکنده روزه گرفته، وحدت و برادری را لمس کنند. چنانکه هنگامی که رمضان داخل می شود، تمام جامعه مسلمان در فضایی از پاکی و نظافت و ترس و ایمان در روی آوردن به امور خیر و اعمال نیک بسر می برد که فضائل و امور خیر گسترش یافته و بازار شر و معصیت از رونق افتاده و مرتکبان آن دچار خجالت شده از اعلان و آشکار کردن آن بخودی خود می ایستند و عاطفه بخشش و احسان در ثروتمندان افزایش یافته، به کمک برادران ناتوان و بینوای خویش می شتابند. همه این مسائل در آنان احساس عمومی را پدید می آورد که آنان یک امت و یک پیکر و برادرانی اند که با هم همبستگی و همکاری دارند.

ختم کردن قاری صاحبان در رمضان در مقابل پول

برادر دانشمند ما ذبیح الله ظاهری از شهر کابل چنین سوال نموده :

سوالی داشتم مبنی بر اینکه در مساجدها قاری صاحبان ختم میکنند در ماه رمضان در مقابل پول میگیرند چی حکم دارد؟ همچنان آنانی که در مراسم فاتحه خوانی ها پول میگردند و همیشه قرائت میکنند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، اما بعد:

مسأله دریافت پول در مقابل امامت و تدریس و تعلیم قرآن کریم یک مسأله اختلافی است در نزد فقهاء لیکن می شود خلاصه و حکم راجح آن را برای دوستان محترم بنویسم:

اولا: فقهاء اتفاق دارند که پول و بیسه و مال و مواد خوراکه، کالا و لباس، و غیره را که برای ملا امام وقاری صاحبان داده می شود از طرف مردم بدون خواستن و شرط گذاشتن و طلب کردن این جائز و مباح و حلال است برای شان. زیرا مردم درک می کنند که قاری صاحبان محترم و ملا امامان مساجد برای خدمت دین الله متعال و نماز دادن برای هموطنان مسلمان ما متفرغ هستند و آنها هم انسان و بشر هستند و ضروریات زندگی و فامیلی و مسئولیتهای اقتصادی دارند ازینرو برای شان میدهند و این کار مردم بهترین کار خیر و نیک است و هموطنان عزیز ما شامل اجر و ثواب میشوند زیرا که به حفاظ قرآن کریم کمک میکنند.

ثانیا: اگر ملا امام وقاری صاحب غنی و مالدار باشد بهتر است بخاطر عبادت مال و پول نخواهد که مبادا در اخلاص شان کمی و کاستی و شک وارد شود و به طرف هدف دنیای میلان پیدا کنند.

همچنان اگر ملا امام وقاری صاحب محتاج باشد جواز دارد که به یک مبلغ معقول و معاش با ما مردم اتفاق کند زیرا او ضروریات خورد و نوش و مسکن و لباس دارد و بغير از امامت و وظیفه ندارد و در اقتصادی برایش در نظر گرفته نشده از طرف دولت و حکومت.

ثالثا: اما اگر هدف قاری صاحبان از تراویح دادن و ختم کردن جمع آوری پول و بیسه و ثروت و دارائی باشد و ماه مبارک رمضان را ماه تجارت و بزنس

و جمع آوری مال و پول دانسته و کمر خود را برای این عمل بسته باشند این کارشان مکروه است زیرا دین را ذریعه تجارت ساخته وهم مردم را متنفر میسازند و اهمیت تراویح و ختم را کم میسازند ، و نیز در خواندن قرآن کریم اخلاص نمی داشته باشند و تلاش می نمایند که هرچه عاجل وزود ختم کنند تا اینکه پول چندین مسجد محله را بدست بیاورند و ختم های زیاد داشته باشند.. این کار شان درست نیست و با آداب امامت مطابقت ندارد و باید ازین روش جدا خود داری کنند.

رابعاً: عجله کردن و شتاب در ادای نماز تراویح مخالف سنت پیامبر اسلام است و از اجر و ثواب آن میکاهد، در حقیقت عجله کردن و شتاب در ادای نماز تراویح یکی از سلبیات ائمه و قاری صاحبان است که نماز با تمام شروط، ارکان، فرائض، واجبات، سنن و مستحبات ادا نمی شود.

در عین حال عجله و شتاب خشوع را از میان برمیدارد ، در حدیث صحیح ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم یکی از اصحاب کرام را ملاحظه نمودند که در نماز عجله دارد که در آن خشوع و سکون و طمأنینه رعایت نمی شود او را امر نمود: "إِرْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ" ^۱ باز گرد و دوباره نماز بخوان ؛ زیرا که تو هنوز نماز نخوانده ای و نمازی را که به عجله و شتاب ادا کردی حساب نمی شود.

و در ادامه برایش رهنمائی نمود که نمازش را چگونه ادا کند: "إِرْكَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ رَاكِعاً ، وَ اعْتَدِلْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ قَائِماً ، وَ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ سَاجِداً ، وَ اجْلِسْ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ حَتَّى تَطْمَئِنَّ جَالِساً ، وَ هَكَذَا" ^۲ با اطمینان و آرامش خاطر و سکون و استوار رکوع کن، و با آرامش و سکون جسمی از رکوع سر بلند کن آرام بگیر،

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الأذان، باب وجوب القراءة للإمام والمأموم في الصلوات كلها، في الحضر والسفر، وما يجهر فيها وما يخافت، شماره حدیث: (۷۵۷)، (ج ۱، ص ۱۵۲).

^۲ - صحیح البخاری، کتاب الأذان، باب وجوب القراءة للإمام والمأموم في الصلوات كلها، في الحضر والسفر، وما يجهر فيها وما يخافت، شماره حدیث: (۷۵۷)، (ج ۱، ص ۱۵۲).

سجده کن و در سجده آرامش خود را حفظ کن و در میان دو سجده بنشین تا از آرامش حاصل کنی و همین طور نماز را با خشوع و آرامش خاطر ادا کن.

از ائمه مساجد و قاری صاحبان توقع می‌رود که سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم را در سائر نمازها خصوصا در تراویح در نظر داشته باشند تا اینکه این نمازها سبب رضایت و خوشنودی الله متعال گردد.

خامسا: ختم‌های مروج که قاری صاحبان را مردم به کرایه می‌آورند و یا اینکه جمع می‌شوند که باید به هر صورت قرآن کریم ختم شود .. اگر در خانه باشد و یا در فاتحه خوانی باشد مشروعیت ندارد بلکه علمای معاصر آن را بدعت و نوآوری دانسته اند و هیچ دلیل برای برگزاری آن وجود ندارد بجز عادتی بیش نبوده که در مخالفت صریح با سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم قرار دارد زیرا نه از آنحضرت صلی الله علیه وسلم ثابت است و نه هم از یاران او صحابه کرام و تابعین و ائمه فقه و سلف.

رمضان ماه اصلاح

اگر انسان خود را در رمضان اصلاح نکند پس چی وقت اصلاح میتواند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

رمضان فرصت خوب است برای تغییر نفس انسان که عادات نامناسب را به خصال نیک و صالح مبدل گرداند.

زیرا در این ماه مبارک دروازه‌های جنت و بهشت باز می‌شود، دروازه‌های دوزخ بند می‌گردد، شیطان‌های سرکش بزنجیرها بسته می‌شوند، در روی زمین طاعت و عبادت الله متعال بکثرت انجام داده می‌شود، رحمت الله متعال نازل می‌شود، از آسمان باران مغفرت و رحمت میبارد.

پس بر مسلمان واجب است که در یک حالت مثل آب ایستاده باقی نماند بلکه تلاش کند که نقائصی که در نفسش وجود دارد آنرا به عادات نیک و صالح و خوبیها عوض نماید.

بدون شک که ماه مبارک رمضان فرصت خوب است که مسلمان به طرف پرورگار خود بشتابد، بدیها را به نیکیها بدل کند..در غیر آن اگر این فرصت و چانس طلایی را از دست باید بغیر از نفس خود کسی دیگر را ملامت نکند زیرا که موسم تجارت با الله متعال را از دست داده است.

اهدای خون به روزه آسیب نمی رساند

یکی از دانشمندان ورهبری دعوت جوانان از کابل چنین سوال نموده :

جهت اهدای خون به زخمیان حادثه امروز افطار کردن روزه جایز است؟ حکم دادن خون در این حالت چیست؟ آیا شکننده روزه است؟ در این مورد اگر نظر شرعی را در فیس بوک بنویسید. زیاد مردم زخمی شدند و احتیاج به خون دارند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

جمهور فقهای (احناف، مالکی، شافعی) به این نظر هستند که اهدای خون برای نجات مریضان واجب است و به روزه مسلمان آسیب نمی رساند و این مذهب تعدادی از صحابه رضی الله عنهم هم است مثل عبد الله بن عباس رضی الله و به این نظر بودند که روزه در داخل شدن غذا و خوردن و نوش در جسم میشکند نی در خارج شدن از جسم.

..اما در صورتیکه روزه دار که خون اهداء کرده احساس ضعف در جسم و بدن بکند برایش مشروع و جائز است که روزه را بخورد و بعد از رمضان قضائی بیاورد.

مذهب امام احمد بن حنبل وبعض فقهای معاصر این است که اهدای خون به حجامه یعنی شاخک قیاس می شود و روزه را میشکناند و کسی در روز روزه خون اهداء میکند همان روز را قضائی بیاورد.

مهم این است که اهدای خون در مواقع ضرورت شدید برای نجات مریضان واجب است و اجر و پاداش و ثواب بزرگ دارد و دوستان و عزیزانی که خون میدهند به روزه شان آسیب نمی رسد و بیخاطر احتیاط می شود که بعد از ماه مبارک رمضان همین روزی را که در آن خون اهداء کرده اند قضائی بیاورند.. و اگر بعد از خون دادن احساس ضعف شدید و ناتوانی در جسم و بدن شان می کنند شریعت برای شان اجازه افطار روزه را هم داده است که بعد از رمضان قضائی بیاورند.

روزه بزرگ سالان

یکی از برادران نوشته که مادرش در اثر بزرگ سالی و مرض دائمی عقل و ذاکره خود را از دست داده روزه گرفته نمی تواند آیا فدیة و کفاره دارد در این حالت؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

خانم بزرگ سالی که از تاثیر مرض عقل و حاسه ادراک خود را نیز از دست داده است و روزه گرفته نمی تواند از کفاره و فدیة نیز معاف است.. زیرا که اصلاً در این حالت مکلف نیست.. یکی از شروط مکلفیت در عبادات از جمله روزه ماه مبارک رمضان عاقل بودن است که در این خانم و امثالش متوفر نیست.

در نتیجه تیز خوانی قاری صاحبان تراویح اگر در معنی غلطی های بزرگ رخ دهد نماز فاسد می شود

کم خواندن که در آن احکام تلاوت و ترتیل و مخارج حروف و خشوع مراعات شود بهتر است از ختمهای که احکام تلاوت قرآن کریم را در نظر نداشته باشد.

اگر روزه دار قصدا خود را استفراغ ندهد روزه اش نمیشکند

یکی از خواهران چنین سوال نموده:

آیا با استفراغ کردن روزه میشکند کسی که تکلیف معده داشته باشد و همیشه که نان بخورد استفراغ میکند

یعنی در اینقدر وقت که رمضان گذشته اکثر وقت همین حالت را دارد روزه اش میکشند؟

و قضا میگیرد؟ بخاطر فتاوی جای و بیجا قریب بود سکتہ کنم...

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، وبعد:

اگر روزه دار قصدا وبه شکل عمدی قیء و استفراغ کند وزمینہ سازی استفراغ را نماید روزه اش فاسد می شود همان روز روزه خود را ادامه دهد وقضائی هم بیاورد بعد از ماه رمضان..

اما اگر استفراغ قصدی و عمدی نباشد این عذر است و روزه اش صحیح است وبه آن آسیب نمی رسد وقضائی هم ندارد حتی اگر به شکل غیر ارادی بلعیده شود.

ودلیل آن حدیث ابو هریره رضی الله عنه است بروایت ترمذی و تصحیح شیخ البانی، که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده: "مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ - أَي: غلبه- فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمْدًا فَلَيْقُضِ" ^۱ اگر کسی به شکل غیر

^۱ - سنن الترمذی، أبواب الصوم عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فيمن استقاء عمدا، شماره حدیث:

(۷۲۰)، (ج ۳، ص ۸۹).

ارادی استفراغ کند بالایش قضائی نیست و اگر کسی قصداً استفراغ کند قضائی دارد.

استعمال مرهم در روز روزه

یکی از خواهران از شهر کابل سوال نموده که آیا سرمه و آرایش بروزه آسیب میرساند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

استعمال مرهم، جل، روغن فاسلین، لیسرین، و مواد آرایش به روزه آسیب نمی‌رساند در صورتی که در خارج پوست و جلد استعمال شود.

همچنان سرمه چشم نظر به قول راجح فقهاء به روزه آسیب نمی‌رساند.

نیز عطر زدن و بوییدن عطر به روزه آسیب نمی‌رساند.

لیکن باید متوجه باشیم که اگر از این مباحات در شب استفاده شود بهتر است بخاطر احتیاط و محافظت از روزه.

مسلمان روزه دار باید از جنگ وجدال بپرهیزد

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

یکی از خواهران اهل دعوت از یک ملا صاحب شکایت نوشته که بخاطر اختلاف نظر در مسأله تبریکی و خوشخبری دادن ماه مبارک رمضان برایش الفاظ زشت، بد و دشنام نوشته.

زیرا جنگ، جدال دشنام دادن ثواب روزه را کم میکند، واگر کسی او را دشنام دهد وبرایش آزار واذیت رساند در جوابش به الله متعال شکوه کنان بگوید: "اللهم إني صائم"، پروردگارا من روزه دار هستم.

حکم طلاق خواستن از شوهر روزه خور

یکی از علاقمندان صفحه فیسبوکی بنده از شهر کابل چنین سوال نموده :

یکی از بنده های خدا شوهرش روزه نمیگیرد در ضمن در روز رمضان با خانم خود جماع وهمبستری میکند ،خانم هم از ترس اینکه مناسبات خراب نشود و تن میدهد

سوال اینجاست که حکم در مورد این مرد چی است و ثانیاً خانم چگونه روزه بگیرد؟

اگر جواب این سوال را نشر هم نمایید تا این بنده خدا خودش بتواند جواب را خوانده و عمل نماید منتظر رهنمایی شما هستم.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

خانمهای مسلمان شرعا حق دارند که از شوهران روزه خور طلاق بخواهند.

در صورتیکه شوهران فاسق، فاجر و بی بندوبار وروزه خور نصیحت خانمها را قبول نکنند واز روزه خوری دستبردار نشوند ، خانمهای مسلمان شرعا حق دارند که از شوهران روزه خور طلاق بخواهند اگر ببینند که مصلحت دینی شان در جدائی است زیرا که در مسلمان بودن شوهرانیکه روزه را بدون عذر شرعی مرض و سفر می خورند شک است .

وبرای خانمها جواز ندارد که در روزهای روزه برای شوهران روزه خور غذا آماده نمایند.

چونکه خوردن روزه ماه رمضان بدون عذر شرعی گناه کبیره پنداشته میشود و اگر خانمان برای شوهران روزه خور غذا آماده کنند گنهگار می شوند زیرا که همکاری به کار ناروا و ناجائز است بلکه همکاری در نافرمانی الله متعال است.. او تعالی فرموده است: "وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الإثم والعدوان"^۱ در کارهای خیر و پرهیزگاری همکاری کنید و در کارهای شر و زشت و ناروا همکاری نکنید ..رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده: "لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق"^۲ فرمانبرداری مخلوق و انسانها در نافرمانی و معصیت او تعالی جائز نیست و انسان شریک گناه پنداشته میشود ..

در صورتیکه شوهر روزه خور بالای خانم بجبر و اکراه و اعمال فشار طعام آماده کند در این حالت شاید مورد آزار و اذیت قرار میگیرد معذور شمرده می شود لیکن باید طلاق خود را بخواهد زیرا فقهاء به این نظر هستند که در مسلمانی این شوهر شک است ...اما روزه خانم درست و صحیح.

نیز اگر خانم بخواست شوهر فاسق و فاجر تن دهد و با او برضایت خود همبستری کند گنهگار می شود و بر علاوه از قضائی همان روز بالایش کفاره همبستری در روز ماه رمضان هم است که عبار است از آزاد ساختن یک غلام اگر میسر شود و اگر امکان نداشته باشد دو ماه روزه پی در پی بگیرد بعد از رمضان، و اگر از گرفتن این دو ماه روزه عاجز باشد شصت مسکین را یک وقت نان دهد .

اما اگر توسط جبر، اکراه و اعمال فشار و زور بالایش شوهرش این کار را تحمیل کند تنها بالایش قضائی همان روز است و کفاره لازم نمی شود زیرا که بغیر از اراده اش این کار صورت گرفته. و خانم گنهگار نمی شود و شوهر روزه خور گناه هردو را متحمل می شود در آتش دوزخ.

^۱ - سوره مائده: ۲.

^۲ - مصنف ابن أبي شيبة، كتاب السير، في إمام السرية يأمرهم بالمعصية، من قال: لا طاعة له، رقم الحديث: (۳۳۷۱۷)، (ج ۶، ص ۵۴۵).

نیت روزه در وقت سحری کردن

یکی از برادران چنین سوال نموده :

سحوری نمودم ، لیکن تلفظ کردن روزه فردا را فراموش کردم آیا روزه ام درست است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

تلفظ کردن وبزبان آوردن نیت شرط نیست در روزه تنها عزم و اراده عبادت را که انسان در قلب و دل خود میداشته باشد کفایت میکند. این در ذات خود نیت است که شما سحوری کردید زیرا عزم و اراده داشته اید که این سحوری بخاطر روزه فردا است.

نیت بمعنای قصد، عزم و اراده انجام دادن عبادت است و جایش در قلب انسان است. رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است : "إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَانُونِي" ^۱ قبولی اعمال و عبادات انسان متوقف به نیت است، و هر شخص مطابق عزم و اراده و نیت که در قلب خود داشته معامله می شود در اجر و پاداش.

حتی بعض فقهاء به این نظر هستند که همان نیت، عزم و اراده ای را که مسلمان در اول ماه مبارک رمضان بخاطر روزه کامل این ماه کرده است کافی است زیرا که روزه ماه مبارک رمضان یک عبادت است و روزه هر روز آن عبادت مستقل نیست بلکه روزه یکماه یک عبادت است.

و این هم دلالت میکند که دین مبین اسلام دینی آسانی، و رحمت است.

مهم این است که مسلمان روزه دار اهتمام نماید و هر شب در قلب خود عزم و اراده روزه گرفتن فردا را داشته باشد.

^۱ - صحیح البخاری، باب بدء الوحي، كيف كان بدء الوحي إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم؟، رقم الحديث: (۱)، (ج ۱، ص ۶).

رهنمائی شرعی در مورد تداوی و کشیدن دندانها در ماه مبارک رمضان

هموطن عزیز و محترم ما داکتر صاحب نصرت فرزاد از شهر پشاور پاکستان
چنین سوال نموده:

استاد در باره دندان کشیدن کمی معلومات بدهید اگرچه بعد از دندان
کشیدن برای مریض لازم ضرور است که نیم ساعت بعد از دندان کشیدن باید
دوا بخورد..

الحمد والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

اولا: اولی، افضل و بهتر برای روزه دار این است که تداوی، پرکردن، پوش
دادن و کشیدن دندان در شبهای رمضان صورت گیرد تا اینکه روزه خود را از
شک و شبهه نگهداری و محافظت نماید و خونهای که از اثر کشیدن و تداوی
دندان جاری می شود بلعیده نشود تا به روزه اش آسیب نرسد.

ثانیا: تنها تداوی، پرکردن، پوش دادن و کشیدن دندان به روزه آسیب نمی
رساند ولو که در روز روزه هم انجام شود.

ثالثا: روزه دار تلاش کند که از بلعیدن خونهای جاری شده از اثر تداوی
و کشیدن دندان اجتناب ورزد و در صورتی که بشکل غیر ارادی، غیر قصدی
و عمری این خونها بلعیده شود نیز به روزه اش آسیب نمی رساند.

رابعا: اگر روزه دار قصدا و عمدا خونهای دهن و دندان خود را ببلعد
و بخلقش برسد در این حالت روزه اش باطل می شود و باید این روز را بعد از
ماه رمضان قضائی بیاورد و کفاره ندارد.

در حالت شریعت تشویق و ترغیب نموده که مسلمان جانب احتیاط را در
نظر داشته باشد.

قطره چکاندن در روز روزه

یکی از دوستان محترم چنین سوال نموده:

استاد محترم آیا قطره دوا که به چشم ریخته میشود روزه را باطل می کند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

قطره چکان چشم، بینی، و دواي شستشوی گوش، و پیچکاری علاجی رگ وعضله به روزه آسیب نمی رسانند وروزه را فاسد نمی سازند...البته قطره چکان بینی، و دواي شستشوی گوش در صورتی روزه را فاسد نمی سازد که به حلق و معده نرسد.

مکروهات روزه

برادر محترم ما محمد مجاهد غزنوی از ولایت غزنی چنین سوال نموده :

شیخ بزرگوار یک سوال فقهی دارم که خیلی برایم مهم است، اگر در وقت وضوء کردن باکش کردن آب در بینی در سر برود روزه را باطل میکند یا نه؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

از اینکه برادر عزیز ما سوال مهمی را مطرح کردند لازم میدانم که مکروهات روزه را مختصراً بنویسم.

مکروه در شریعت فعل و کاری نا پسند را گویند که در تضاد با عمل خوب و پسندیده قرار داشته باشد.

مکروهات روزه عبارت است از :

۱- جمع کردن لعاب و آب دهن و بلعیدن آن .

۲- مبالغه کردن و زیاده روی در شستن دهن و بینی (مضمضه و استنشاق) زیرا در حدیث صحیح ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم یک صحابی را بنام لقیط بن صبره از مبالغه کردن در شستن بینی در روز روزه منع کرد و فرمود که در شستن بینی مبالغه کن مگر اینکه روزه دار باشی: "وبالغ في الاستنشاق إلا أن تكون صائماً"^۱.

۳- چشیدن خوردنی بدون ضرورت زیرا بیم آن میرود که به حلق روزه دار برسد.

۴- جویدن ساجقی که از هم جدا نمی شود و اگر مزه آن به حلق برسد به روزه آسیب میرسد و روزه خورده می شود.

۵- بوسه کردن در صورت بحرکت آمدن شهوت، اما اگر روزه دار شهوت شدید داشته باشد بوسه نمودن حرام است در حق او.

۶- ماندن و نگهداری پسمانده غذا در بین دندانها زیرا بیم آن میرود که این پسمانده ها از بین دندانها خارج شود و به حلق برسد و روزه را نقض نماید.

۷- بو کردن خوشبویی که اثرات آن به حلق برسد مثل مسک، کافور، عنبر..

۸- روزه گرفتن دو روز پی در پی بدون افطاری زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح از روزه گرفتن پی در پی بدون افطار منع کرده و فرموده است: "لا تواصلوا"^۲ روزه پی در پی نگیرید بدون افطاری در بین آنها.

^۱ - سنن ابن ماجه، كتاب الطهارة و سننها، المبالغة في الاستنشاق والاستنثار، شماره حدیث: (۴۰۷)، (ج ۱)، ص ۱۴۲.

^۲ - صحیح البخاری، كتاب الصوم، باب الوصال، ومن قال: «ليس في الليل صيام»، شماره حدیث: (۱۹۶۱)، (ج ۳، ص ۳۷).

رهنمائی شرعی در مورد روزه خانمهای حامله

دوستی از ولایت هرات چنین سوال نموده :

خانم من حامله است پیش داکتر رفته داکتر سونوگرافی کرده گفته بچه تو بسیار ضعیف است، روزه نباید بگیری اگر روزه بخوری با قضائی بگیری مشکل نداره شما رهنمائی کنید؟

دوست دومی نیز چنین سوال را مطرح کرده :

مولوی صاحب خانم من حامله است طفل در بطنش سه ماه شده و پیش قابله رفته بود چند وخت پیش قابله گفته بود که طفل بسیار ضعیف است ، جواز داره که روزه را بخورد لطف کرده جواب بدهید؟

وعلیکم السلام ورحمت الله وبرکاته!

الحمد لله که دین اسلام دین رحمت و یسر و آسانی است و خداوند متعال بر بندگانش سختی و حرج و مشقت را روا نداشته و فرموده اند که : " وما جعل علیکم فی الدین من حرج " ^۱ در دین خداوند متعال بر شما مشقت و حرج و سختی را روا نداشته .. و رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند که " یسروا ولا تعسروا و یسروا ولا تنفروا " ^۲ به مردم آسانی بیاورید و روش سخت نکنید و بشارت و خوشخبری دهید و مردم را متنفر نسازید.. از همینرو برای مریض، مسافر، زن حامله در روزه احکام خاص در نظر گرفته شده که حالا مختصرا بیان می شود..وزن حامله دارای سه حالت است:

^۱ - سورة الحج، الآية: ۷۸.

^۲ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب العلم، باب ما كان النبي صلى الله عليه وسلم يتخولهم بالموعظة والعلم كي لا ينفروا، رقم الحديث: (۶۹)، (ج ۱، ص ۲۵).

اول اینکه : اگر صحتمند باشد خودش وروزه بالایش تأثیر نکند وهم بالای طفلش درین صورت بالایش فرض است که روزه بگیرد واندرک سختی را تحمل کند .

دوم: اگر روزه بالایش تأثیر کند وبالای طفلش وخطر هلاکت واز بین رفتن هردو شان ویا کی باشد درین صورت بالایش واجب است که روزه نگیرد .. لیکن بعد از صحت یابی وولادت طفل روزه را قضائی بیاورد.

سوم: بعض خانمهای حامله نازدانه میباشند وبدون عذر شرعی خواهش خوردن روزه را می کنند ودرین صورت برای شان جواز ندارد وباید روزه را تکمیل کنند..

ودر هر سه صورت نظر طبیبان وداکتران طب مهم است ..وتنها نظر یک قابله مدار اعتبار نیست.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین.

احتلام شدن روزه دار در روزه اش آسیب نمی رساند

یکی از برادران چنین سوال را مطرح کرده :

اگر انسان روزه دار در روز ماه رمضان احتلام شود سرنوشت روزه اش چی میشود؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله، أما بعد:

روزه دار اگر احتلام شود در روز ماه رمضان بروزه اش آسیب نمی رسد زیرا که انسانی که در خواب میباشد مرفوع القلم شمرده می شود واحتلام بغیر از اراده خواهش وقصد او رخ داده که مؤاخذه نمی شود..اما برای ادای عبادات خود غسل نماید.

سحری نمودن سبب برکت می شود

یکی از دوستان چنین سوال نموده :

اگر کسی سحوری را فراموش کرده باشد آیا روزه اش می شود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در سحوری کردن دو برکت نهفته است، یکی برکت شرعی که همانا اقتداء کردن به پیامبر اسلام محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم است که خودش و یارانش سحوری کرده اند و نیز به سحوری کردن امر نموده و در حدیث صحیح فرموده است: "تسحروا فإن فی السحور بركة"^۱ سحوری کنید که در سحوری کردن برکت است، و در این حالت مسلمان شامل اجر و ثواب نیز می شود زیرا بسنت عمل کرده .

برکت دومی در سحوری کردن برکتی جسمی و بدنی است که شامل حال روزه دار میگردد و سحوری از ضعیف شدن جسم و بدنش جلوگیری میکند.

سنت، اولی ، افضل و بهتر این است که سحوری تأخیر شود و در آخر شب قبل از آذان صبح خورده شود.

حکم غذا آماده کردن برای روزه خوران

یکی از خواهران از شهر کابل چنین سوال نموده :

^۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب بركة السحور من غير إيجاب، رقم الحديث: (۱۹۲۳)، (ج ۳، ص ۲۹).

اگر یک مرد روزه نگیرد و خانم برایش غذا تهیه کند در طول روز های روزه آیا روزه خانم خراب نمیشود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

چونکه خوردن روزه ماه رمضان بدون عذر شرعی گناه کبیره پنداشته میشود و اگر خانمان برای شوهران روزه خور غذا آماده کنند گنهگار می شوند زیرا که همکاری به کار ناروا و ناجائز است بلکه همکاری در نافرمانی الله متعال است.. او تعالی فرموده است: "وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الإثم والعدوان"^۱ در کارهای خیر و پرهیزگاری همکاری کنید و در کارهای شر و زشت و ناروا همکاری نکنید.. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده: " لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق"^۲ فرمانبرداری مخلوق و انسانها در نافرمانی و معصیت او تعالی جائز نیست و انسان شریک گناه پنداشته میشود ..

در صورتیکه شوهر روزه خور بالای خانم بجبر و اکراه و اعمال فشار طعام آماده کند در این حالت شاید مورد آزار و اذیت قرار میگیرد معذور شمرده می شود لیکن باید طلاق خود را بخواهد زیرا فقهاء به این نظر هستند که در مسلمانی این شوهر شک است ...اما روزه خانم درست و صحیح است.

سفر نمودن بنیت ترک روزه ماه رمضان جواز ندارد

یکی از دوستان از کابل چنین سوال نموده:

کسانی که بخاطر ترس از روزه و ترک کردن آن سفر می کنند چی حکم دارد؟

^۱ - سوره مائده: ۲.

^۲ - مصنف ابن أبي شيبة، كتاب السير، في إمام السرية يأمرهم بالمعصية، من قال: لا طاعة له، رقم الحديث: (۳۳۷۱۷)، (ج ۶، ص ۵۴۵).

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزه ماه مبارک رمضان یکی از ارکان دین مبین اسلام است، انسان مسلمان شمرده نمی شود تا اینکه این رکن اسلام را بجا نیاورد، در شریعت سفر نمودن بخاطر ترک فرض و واجب و یا ارتکاب حرام جواز ندارد و مشروع است.

کسانی که بخاطر ترک کردن روزه رمضان سفر میکنند برای شان جواز ندارد که روز را بخورند آنها شرعا مسافر شمرده نمی شوند بلکه بر آنها فرض است که توبه نموده روزه رمضان را در سفر هم بگیرند و روزه دار باشند .

خوش خبری دادن آمدن ماه مبارک رمضان

برادر محترم ما شفیق الله فرزند از ولایت بغلان ولسوالی برکه رکن نجم بغلان چنین سوال نموده :

استاد موضوع را که میخواستم مطرح کنم اینکه: درین روز ها تعداد کثیری از مردم به استقبال رمضان مبارک این متن را به همدیگر می فرستد آیا این حدیث است جنبه شرعی دارد یا خیر.

خوش خبری ماه مبارک رمضان بتاریخ ۶/۳/۱۳۹۶ روز شنبه میباشد.

پیامبر (صلی الله علیه وسلم) فرموده هر کسی خبر ماه رمضان را به دیگران بدهد آتش جهنم برش حرام است.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

تبریکی و خوش خبری دادن ماه مبارک رمضان مشروع و جائز و مباح است ، مانع و حرج نیست در این امر زیرا که این ماه خیر و برکت میباشد مثل اینکه تبریکی گفته می شود در تولد شدن طفل نوزاد، یا خانه جدید، آمدن از سفر، خارج شدن از شفاخانه، عروسی، نامزادی، کار و وظیفه جدید.

اما اینکه این حدیث موضوع نقل می شود هر کسی خیر ماه رمضان را به دیگران بدهد آتش جهنم برش حرام است.

درست نیست بلکه موضوع و دروغین است نقل کردن آن گناه دارد..رسول الله صلی الله علیه وسلم تحذیر نموده است که کسی که بر من دروغ میبندد جایگاه خود را در دوزخ با این دروغ تعیین میکند زیرا دروغ بستن بر من مثل دروغ بستن بر دیگران نیست بلکه گناهش شدید و بزرگ است: "إن کذبا علی لیس ککذب علی أحد من کذب علی متعمدا فلیتبوأ مقعده من النار"^۱.

همچنان در حدیث صحیح که امام بخاری روایت کرده است رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: "لا تکذبوا علی فإنه من کذب علی فلیلج النار"^۲، بر من دروغ نبندید و کسی که بر من دروغ میبندد داخل آتش دوزخ میشود.

در عین حال کسانی را که احادیث موضوع و دروغین را نقل و نشر میکنند تحذیر نموده و در حدیث صحیح که امام مسلم روایت کرده فرموده است: "من حدث عني بحديث يُرى أنه كذب فهو أحد الكاذبين"^۳ کسی که حدیثی را از من نقل میکند و میداند که دروغ و موضوع است او نیز یکی از دروغ گویان شمرده می شود.

روز عید، روز خوردن و نوشیدن است

برادر محترم ما عبد الصبور ابراهیمی از ولایت هرات چنین سوال نموده:

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الجنائز، باب ما یکره من النیاحه علی المیت، شماره حدیث: (۱۲۹۱)، (ج ۲، ص ۸۰).

^۲ - صحیح البخاری، کتاب العلم، باب إثم من کذب علی النبی صلی الله علیه وسلم، شماره حدیث: (۱۰۶)، (ج ۱، ص ۳۳).

^۳ - سنن ابن ماجه، باب من حدث عن رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیثا وهو یری أنه کذب، شماره حدیث: (۴۱)، (ج ۱، ص ۱۵).

۲۹ روزه گرفتیم اگر امروز روزه را هم روزه بگیریم آیا ثواب دارد؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

خوردن و نوشیدن در روزه عید واجب میباشد و روزه گرفتن در روز عید حرام و ناجائز است زیرا روز عید روز خوردن و نوشیدن است و مسلمان در این روزه مهمان الله متعال میباشد و از مهمانی او تعالی روگردانی حرام است، و روزه این روز در روزه نفلی شش روزه ماه شوال داخل نیست، حتی روزه قضائی و قرضی و نفلی و کفاره و غیره هیچ یکی در روز عید جائز نیست.

علت و سبب حرام بودن روزه روز عید این است فرق بین اختتام ماه رمضان و داخل شدن ماه شوال شود رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح از روزه گرفتن در هر دو منع نموده: "نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمَيْنِ، يَوْمِ الْفِطْرِ، وَيَوْمِ النَّخْرِ"^۱.

مسلمان باید از اینکه در مخالفت شریعت واقع شود بر حذر باشد زیرا که این نوع غلو و افراط نافرمانی الله متعال پنداشته می شود که انسان را در فتنه دینی واقع می کند و یا اینکه در آخرت عذاب دردناک در انتظارش است: "فليحذر الذين يخالفون عن أمره أن تصيبهم فتنة أو يصيبهم عذاب أليم"^۲.

شب قدر کشورهای که شب ندارند

یکی از دوستان چنین سوال نموده :

شب قدر در کشورهای که شب ندارد و یا اینکه شب در آن کشورها کوتاه میباشد برای یک و یا دو ساعت چطور حساب می شود؟

^۱ - صحیح مسلم، کتاب الصیام، باب النهی عن صوم يوم الفطر ويوم الأضحى، شماره حدیث: (۱۱۳۸)، (ج ۲)، ص ۸۰۰.

^۲ - سوره نور: ۶۳.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

فضیلت ، اجر وثواب لیلۃ القدر زمانی است نه مکانی، و برای هر کشور به اندازه شب آن میباشد که از غروب آفتاب تا به طلوع فجر یعنی داخل شدن وقت نماز صبح ادامه میداشته باشد.

و در کشورهای که در این روزها شب وجود ندارد لیلۃ القدر آن از داخل شدن وقت نماز شام تا به طلوع فجر ادامه میداشته باشد، مثل اوقات نماز.

شروط اعتکاف شرعی مردها و زنها

برادر محترم ما عبد الصبور از ولایت قندز چنین سوال نموده :

آیا در خانه هم میتوانیم به اعتکاف بنشینیم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

از شروط اعتکاف شرعی مردها این است که اعتکاف در مسجدی باشد که در آن نمازهای جماعت خوانده شود.

اما در اعتکاف خانمها تنها در مسجد بودن شرط است ولو در آن نماز جماعت خوانده نشود.

حکم اعتکاف نمودن در بدل پول و پیسه

برادر محترم ما عبد المجید سروری چنین سوال نموده :

اعتکاف نشستن در بدل پیسه (بطور مثال کسی را میگویند به فلان مسجد به اعتکاف بنشین در جواب میگوید ۳۰۰۰ افغانی به من بدهید به اعتکاف مینشینم) چنین اعتکاف درست است و یا خیر؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

فقهاء به این اتفاق دارند که اعتکاف عبادت بدنی محض است و در آن نیابت یعنی بعوض اشخاص زنده که حیات باشند جواز ندارد.. اما اگر شخص اعتکاف را نیت کرده باشد و قبل از اینکه به اعتکاف بنشیند وفات نماید در این صورت بر اولیاء و اقارب و ورثه اش مستحب است که بعوض او اعتکاف کنند و قضایی بیاورند.. اما اگر نتوانستند برای شان مشروع و جائز است که کسی را به اجوره و کرایه بیاورند که اعتکاف کند بشرط که شروط اعتکاف را بفهمد و اهلیت داشته باشد.

خارج شدن معتکف از مسجد بدون عذر شرعی

برادر محترم ما مسرور سروری از علاقمندان مسائل دینی چنین سوال نموده :

آیا امکان دارد که آدم از اعتکاف برای درس و یا کار دیگری خارج شود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

خارج شدن از مسجد بخاطر وظیفه، تدریس و درس مکتب و پوهنتون اعتکاف را فاسد میسازد.

آداب و احکام اعتکاف

دوستی محترمی از شهر کابل خواهان توضیح بیشتر شده در مورد اعتکاف و احکام و آداب مهم این عبادت رضانی.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، وبعد:

اعتکاف شرعی عبارت است از مکث کردن در مسجد و متفرغ شدن برای عبادت الله متعال، در دهه آخر ماه رمضان المبارک.

حکمت اعتکاف چیست:

حکمت از اعتکاف تربیه کردن نفس مسلمان به صبر و استقامت و ثبات و پایداری و ترک کردن مباحات و ملذات و فکر کردن برای حصول رضای الله متعال. و فضیلت بسیار زیاد دارد از جمله بخشش و مغفرت گناهان مسلمان..

حکم شرعی اعتکاف:

اعتکاف مشروع و سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم است، أم المؤمنین عائشة رضی الله عنهما در حدیث صحیح البخاری فرموده اند: " كان رسول الله صلی الله علیه وسلم يعتكف العشر الأواخر حتى توفاه الله ، ثم اعتكف أزواجه من بعده"^۱ رسول الله صلی الله علیه وسلم معتکف می بود در دهه آخر رمضان تا اینکه وفات شدند ، وبعد از وفات آنحضرت صلی الله علیه وسلم این سنت را امهات المؤمنین ادامه دادند.

و در مشروع و سنت بودن اعتکاف اجماع امت است و این اجماع را ائمه فقه نقل کرده اند از جمله: ابن المنذر، ابن حزم، النووی، ابن قدامه، شیخ الإسلام ابن تیمیة، القرطبی، ابن هبیره، الزرکشی، و ابن رشد.

اعتکاف کامل همان بود که ذکر شد لیکن مسلمان می تواند که به اندازه وقت و توانایی خود اعتکاف کند مثلاً برای یک روز و یک ساعت هم برای عبادت بنیشید و در مسجد مکث کند.

شرائط و آداب اعتکاف:

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الاعتکاف، باب الاعتکاف فی العشر الأواخر، والاعتکاف فی المساجد كلها، شماره حدیث: (۲۰۲۶)، (ج ۳، ص ۴۷).

خارج شدن معتکف از مسجد بدون عذر شرعی اعتکاف را باطل می سازد، زیرا معنای اعتکاف مکث کردن و بودن در مسجد بخاطر عبادت است و خارج شدن از مسجد به اعتکاف آسیب می رساند..

معتکف تنها می تواند بخاطر وضوء، غسل، قضای حاجت، آوردن نان و دواء خارج شود از مسجد. وحتی اگر تشنابها دور هم باشد مانع شرعی وجود ندارد... ودر حدیث صحیح بخاری عایشه رضی الله عنها فرموده که: "کان رسول الله صلی الله علیه وسلم، «لا یدخل البیت إلا لحاجة إذا کانوا معتکفین»^۱ رسول الله صلی الله علیه وسلم در روزهای اعتکاف در خانه داخل نمی شد مگر بخاطر قضای حاجت انسانی.

حتی برای معتکف جواز ندارد که بخاطر نماز و تدفین جنازه و یا عیادت مریض و مهمانی از مسجد خارج شود.. إلا اینکه مریضان و وفات شده گان از اقارب نزدیک و حقدارانش باشد در این صورت خروج و رفتنش به اندازه ضرورت جواز دارد..

عبادات مهمی را که معتکف انجام میدهد عبارت است از : تلاوت قرآن کریم، نمازهای نفل، ذکر و توبه و دعاء، مطالعه کتاب های دینی، شنیدن درسهای دینی.

شروط شرعی اعتکاف خانمها:

اعتکاف برای مردان و زنان سنت است ..لیکن اعتکاف باید در مسجد باشد و برای اعتکاف خواهران محترم این شروط لازم است :

۱- باید جای مخصص برای زنان باشد و اگر نزدیک مردان واقع بوده باشد درین صورت برایش جواز ندارد و حرام است

^۱ - سنن ابن ماجه، کتاب الصیام، باب في المعتکف يعود المریض، ویشهد الجنائز، شماره حدیث: (۱۷۷۶)، (ج ۱)، ص ۵۶۵).

۲- در صورت اعتکاف زن جواز دارد که فتنه واقع نشود واز انظار مردان نامحرم دور باشد .

۳- اگر زن شوهر دار باشد اجازه شوهر شرط است..که حقوق شوهر وفامیل واطفال ضایع نشود ..بخاطر کار مستحب وسنت واجبات را از دست ندهد.. واگر خانمها در بخش از خانه هم به نیت اعتکاف بنشینند بعض ساعتها ان شاء الله برای شان اجر نوشته می شود...ولو که درجه اعتکاف شرعی مسجد داده نمی شود..

ابتداء وانتهای وقت اعتکاف:

در حدیث صحیح که امام بخاری روایت نموده "عن عائشة رضي الله عنها قالت: كان النبي صلى الله عليه وسلم يعتكف في العشر الأواخر من رمضان" رسول الله صلى الله عليه وسلم در اعتکاف می نشستند در دهه اخير رمضان، واين دهه با غروب آفتاب روز بیستم وداخل شدن شب بیست ویکم ماه رمضان شروع میشود.

انتهای اعتکاف با غروب آفتاب آخرین روز ماه مبارک رمضان میباشد.

در کدام حالت بعوض روزه گرفتن فدیة داده می شود؟

یکی از دوستان سوال نموده که مریضی دارند که به مرض سرطان مبتلاء است وداکتران توصیه نموده که روز نگیرد زیرا حالتش خراب می شود چطور کند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

مسلمانی که از روزه گرفتن عاجز باشد نظر به کلانی سن وسال یا مرض که قابل علاج ومعالجه نباشد ، در این حالت بالایش روزه گرفتن فرض نیست ،

۱- صحیح البخاری، کتاب الاعتکاف، باب اعتکاف النساء، شماره حدیث: (۲۰۳۳)، (ج ۳، ص ۴۸).

زیرا الله متعال بنده را به اندازه توانایی اش مکلف ساخته در عبادت نی بیشتر از حد توانایی و فرموده است: " لا یكلف الله نفسها إلا وسعها"^۱.

و در عوض خوردن هر روز روزه یک مسکین و فقیر را یک وقت نان دهد از خوراک مروج همان شهر و کشور.

اما مریضانی که صحتیابی شان ممکن است روزهای را که هنگام مرض افطار نموده اند بعد از صحتیابی قضائی بیاورند و فدیة ندارند.

چگونه دهه اخیر رمضان را مطابق سنت سپری کنیم؟

(مهمترین عبادات، احکام و آداب ده روز آخر رمضان)

یکی از دوستان محترم خواهان این شده که چگونه عبادت کنیم و طریقه مسنون چطور است چی اعمال ثواب بیشتر دارد؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

این ده روز در حقیقت خلاصه و نتیجه گیری و حصه سوم این ماه مبارک است که حاصلات را باید جمع آوری کرد، و رسول الله صلی الله علیه وسلم و صحابه کرام و تابعین و علماء و بزرگان و عظمای اسلام برای این ده روز اخیر رمضان اهمیت خاص قائل بودند، و همه سعی و تلاش شان این بود که این ده روز را به عبادت، ذکر و طاعت خداوند متعال سپری کنند، أم المؤمنین عائشة رضی الله عنها فرموده اند: " كان رسول الله صلی الله علیه وسلم یجتهد في العشر الأواخر ما لا یجتهد في غیره"^۲ آنحضرت صلی الله علیه درین ده روز برای عبادت

^۱ - سوره بقره: ۲۸۶.

^۲ - أخرجه مسلم في صحيحه، كتاب الاعتكاف، باب الاجتهاد في العشر الأواخر من شهر رمضان، رقم الحديث: (۱۱۷۵)، (ج ۲، ص ۸۳۲).

کوشش میکرد که در دیگر روزها این طور نبود، و مهمترین عبادات ووظائف مسلمان در این ده روز عبارت است از:

۱- اجتهاد، کوشش، سعی وتلاش برای عبادت بیشتر درین روز، ودر حدیث صحیح عائشه رضی الله عنها فرموده اند: "کان رسول الله صلی الله علیه وسلم إذا دخل العشر شدّ مئزره، وأحیا ليله وأیقظ أهله" ^۱ وقت که ده روز آخر رمضان داخل میشود رسول الله صلی الله علیه وسلم بیشتر برای عبادت آمادگی میگرفت، وتمام شبها را به عبادت سپری میکرد، وفامیل وخانواده خود را به شب بیداری تشویق میکرد، وآنحضرت صلی الله علیه وسلم در عبادات که زیاد تلاش داشت این بود: تهجد وقیام اللیل، تلاوت قرآن کریم، استغفار و طلب مغفرت، اذکار مسنونہ که بی حد است، دعا کردن برای خود و خانواده، دوستان و همه مسلمانان خصوصاً آن مسلمانان که زیر ظلم وستم وشکنجه بسر میبرند.

۲- کوشش نمودن برای ادراک فضیلت وثواب شب لیلۃ القدر که عبادت این شب بیش از (۸۰) سال ثواب واجر دارد وهر وقت تکرار نمی شد ومسلمان باید متوجه باشد "لیلۃ القدر خیر من ألف شهر" ^۲ شب قدر بهتر است از یک هزار ماه، ورسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث عائشه رضی الله عنها فرموده است که برای حصول ثواب شب قدر در شبهای طاق کوشش کنید یعنی شبهای: ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۹، و احتمال بیشتر دارد که شب ۲۷ باشد. ودر حدیث صحیح رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است "من قام لیلۃ القدر إیماناً واحتساباً غفر له ما تقدم من ذنبه" ^۳ اگر کسی در لیلۃ القدر به اخلاص وایمانداری عبادت کند خداوند همه گناهان سابقه اش را می بخشد مغفرت می نماید.

۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب فضل ليلة القدر، باب العمل في العشر الأواخر من رمضان، رقم الحديث: (۲۰۲۴)، (ج ۳، ص ۴۷).

۲ - سورة القدر، الآية: ۳.

۳ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب من صام رمضان إیماناً واحتساباً ونية، رقم الحديث: (۱۹۰۱)، (ج ۳، ص ۲۶).

۳- مبادرت ورزیدن برای اعتکاف و فاصله گرفتن از همبستری و زناشوی البته بخاطر عبادت، زیرا عائشه رضی الله عنها در حدیث صحیح متفق علیه فرموده اند: " كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا دخل العشر شدّ مئزره - أي: اعتزل النكاح - وأحيا ليله، وأيقظ أهله"^۱ وقت که ده اخیر رمضان داخل میشود رسول الله صلی الله علیه وسلم برای عبادت آماده میشود، واز همبستری دوری میکرد و بخاطر عبادت شب بیداری میکرد و فامیل و خانواده اش را نیز به شب بیداری تشویق می نمود.

۴- تشویق کردن خانواده و دوستان برای عبادت این شبها و روزها و بیان نمودن فضائل تهجد و تلاوت ذکر و دعاء و کارهای خیر درین روزها و مسلمان کوشش کند که تنها خودش به عبادت اکتفاء نکند بلکه یک جمع کثیر و یک تعداد زیاد را با خود داشته باشد که در اجر و ثواب عبادت آنها هم شریک شود و سبب هدایت دیگران گردد. و چیزی را که بخود می پسندد باید به دوستان و عزیزان خود هم بیسندد.

۵- بهترین عبادت را که مسلمان به آن توجه کند همانا تلاوت و مدارسه قرآن کریم است زیرا این ماه در اصل ماه قرآنی است و در پهلوی تلاوت اهتمام به احکام تجوید و فهمیدن تفسیر بعض آیات و سوره های قرآن نیز شود تا اینکه مسلمان ثواب بیشتر را کمائی کند: "شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن هدى للناس وبينات من الهدى والفرقان"^۲ ماه رمضان ماه است که قرآن کریم دران نازل شده برای هدایت مردم و بیان کردن حق از باطل.. رسول الله صلی الله علیه وسلم قرآن کریم را درین ماه با جبریل علیه السلام مدارسه میکرد، و صحابه کرام و علماء با یکدیگر.. اگر چند نفر باهم تلاوت کنند و تفسیر و احکام تجوید را بدانند این سنت احیاء و زنده می شود، رسول الله صلی الله علیه وسلم درین مورد رهنمائی خوبی دارد و فرموده است: " اقرؤ القرآن فإن لكم بكل حرف حسنة، والحسنة بعشر أمثالها، أما إني لا أقول: ألم حرف، ولكن ألف حرف، ولام حرف،

۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب فضل ليلة القدر، باب العمل في العشر الأواخر من رمضان، رقم الحديث: (۲۰۲۴)، (ج ۳، ص ۴۷).

۲ - سورة البقرة، الآية: ۱۸۵.

ومیم حرف^۱ قرآن را بخوانید و در هر حرف آن برای تان نیکی و حسنه نوشته می شود و نیکی ها به ده چند حساب میگردد، ومن الم را یک حرف حساب نمی کنم، الف حرف است و لام حرف ومیم حرف است، نیز رسول الله صلی الله علیه وسلم خوشخبری داده است که قرآن کریم در روز رستاخیز و حساب از کسانی که تلاوت کرده و خوانده و به آن عمل کرده دفاع می کند و شفاعت می نماید و سوره های البقره و آل عمران پیشتاز می باشند در شفاعت و دفاع از مؤمنان راستین و دوستداران قرآن: " یؤتی یوم القیامة بالقرآن وأهله الذین کانوا یعملون به فی الدنیا تقدّمه سورة البقره وآل عمران، تحاجّان عن صاحبهما "۲، صحابه کرام و علمای راستین این امت درین ماه قرآن کریم را چندین بار ختم میکردند، و این ماه را ماه قرآن می نامیدند، و روزها اخیر این ماه را با همراهی با قرآن سپری میکردند.

۶- تعهد به برادری و اخوت و کارهای خیر: این ده روز اخیر فرصت بسیار خوب و مهم است برای مسلمان خصوصاً جوانان که در اعتکاف می باشند که اخوت و برادری دینی و ایمانی شان را تجدید کنند و برای کارهای خیر آینده و مستقبل تعهد نمایند زیرا بر مسلمان واجب و فرض است که برای تقویه ایمان خود و نگهداری اعمال صالح خود کوشان باشد تا اینکه شکار شیطان نشود و سرمایه ایمانی که دارد آن را از دست ندهد، و این کار از طریق دوستی و اخوات و همکار بودن با اهل تقوا و ایمان میسر است زیرا اهل تقوا و ایمان همدیگر را به حق و صبر و اعمال نیکو تشویق می کنند و تنها رخصانی نمی باشند که با این دین بزرگ و با عظمت به شکل موسمی و وقتی تعامل کنند.

تراویح در طول تاریخ سبب اتحاد مسلمانان بوده است

۱ - أخرجه الترمذی فی سننه، أبواب فضائل القرآن عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فیمن قرأ حرفاً من القرآن ماله من الأجر، رقم الحدیث: (۲۹۱۰)، (ج ۵، ص ۱۷۵).

۲ - أخرجه مسلم فی صحیحه، کتاب صلاة المسافرین وقصرها، باب فضل قراءة القرآن، وسورة البقره، رقم الحدیث: (۸۰۵)، (ج ۱، ص ۵۵۴).

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

باید غلط فهمی نشود که تراویح مسنون بیست رکعت نیست

بلکه نماز تراویح بیست رکعتی سنت عمری ومذهب " الأئمة الثلاثة :
أبوحنيفة، شافعي، احمد بن حنبل رحمه الله جميعا "است.. حتی در مذهب
امام مالک رحمه الله ۳۶ رکعت است..

وهشت رکعت خواندن هم سنت است ودر سنت عملی وحديث صحيح
ثابت آمده.

نماز تراویح در طول تاریخ مسلمانان سبب اتحاد ووحدة وهمدلی واخوت
وبرادری بوده نی سبب تفرقه ..واین نماز بسیار اهمیت دارد وهیچ تساهل د
رادای آن باید نشود به اندازه توانایی ووقت یا بیست ویا هشت .. ومی خواهیم
کمی توضیح بدهم وروشنی بیندازم که بعضی مولوی صاحبان ما ناراحت شده
اند:

درین شکی نیست که اگر نماز تراویح بیست رکعت خوانده شود به
خشوع وحسن قرائت وترتیل وتدبر وبدون تیزی وسرعت، وقیام رکوع وسجده
بصورت درست اداء شود بهتر است وثواب وفضیلت آن زیاد است وسبب مغفرت
کناهان می شود ودر قیام اللیل ودرین بیست رکعت نماز وتر داخل نیست ووتر
بعد از تراویح اداء میگردد این مذهب امامان فقه است " أبوحنيفة، شافعي،
احمد بن حنبل رحمهم الله ".

اما سرخسی رحمه الله که از فقهاء حنفی است می فرماید در کتاب "فإنها
عشرون ركعة سوى الوتر عندنا"^۱ تراویح بیست رکعت است در مذهب ما بدون
وتر.

^۱ - المبسوط، (ج ۲، ص ۱۴۵).

امام النووی شافعی هم فرموده اند: "صلاة التراویح سنة بإجماع العلماء ، ومذهبنا أنها عشرون ركعة بعشر تسليمات وتجاوز منفردا وجماعة"^۱ نماز تراویح سنت است به اجماع علماء و بیست رکعت است با ده سلام و جماعت و انفرادی خوانده می شود.

وامام ابن قدامه حنبلی فرموده: "والمختار عند أبي عبد الله (يعني الإمام أحمد) رحمه الله ، فيها عشرون ركعة ، وبهذا قال الثوري ، وأبو حنيفة ، والشافعي ، وقال مالك : ستة وثلاثون"^۲.

یعنی راجح در مذهب حنبلی که آن را امام احمد رحمه الله اختیار کرده تراویح بیست رکعت است .

اما امام مالک این نماز را ۳۶ رکعت دانسته است.

به این معنی که تراویح سنت است و بر سنت بودن و فضیلت که دارد اتفاق است و تأکید شده ، در صورت هشت رکعت خواندن در احادیث صحیح ثابت شده هم باکی ندارد که اگر با درازی و طول قرائت خوانده شود بهتر می شود.

عجله کردن تراویح را مکروه می سازد

یکی از دوستان سوالی را مطرح نموده که : ائمه وقاری صاحبان که در تراویح عجله می کنند حکمش چی است اگر شما از طریق صفحه تان نصیحت کنید آنها را؟

عجله کردن و شتاب در ادای نماز تراویح مخالف سنت پیامبر اسلام است و از اجر و ثواب آن میکاهد.

۱- المجموع شرح المذهب، (ج ۴، ص ۳۱).

۲- المغنی، (ج ۱، ص ۴۵۷).

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

عجله کردن و شتاب در ادای نماز تراویح یکی از سلبیات ائمه وقاری صاحبان است که نماز با تمام شروط، ارکان، فرائض، واجبات، سنن و مستحبات ادا نمی شود

در عین حال عجله و شتاب خشوع را از میان برمیدارد

در حدیث صحیح ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم یکی از اصحاب کرام را ملاحظه نمودند که در نماز عجله دارد که در آن خشوع و سکون و طمأنینه رعایت نمی شود او را امر نمود: " اِرْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ " ^۱ باز گرد و دوباره نماز بخوان؛ زیرا که تو هنوز نماز نخوانده ای و نمازی را که به عجله و شتاب ادا کردی حساب نمی شود.

و در ادامه برایش رهنمائی نمود که نمازش را چگونه ادا کند:

" اِرْكَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ رَاكِعًا ، وَ اَعْتَدِلْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ قَائِمًا ، وَ اَسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ سَاجِدًا ، وَ اَجْلِسْ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ حَتَّى تَطْمَئِنَّ جَالِسًا ، وَ هَكَذَا " ^۲ با اطمینان و آرامش خاطر و سکون و استوار رکوع کن، و با آرامش و سکون جسمی از رکوع سر بلند کن آرام بگیر، سجده کن و در سجده آرامش خود را حفظ کن و در میان دو سجده بنشین تا از آرامش حاصل کنی و همین طور نماز را با خشوع و آرامش خاطر ادا کن.

از ائمه مساجد وقاری صاحبان توقع میرود که سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم را در سائر نمازها خصوصاً در تراویح در نظر داشته باشند تا اینکه این نمازها سبب رضایت و خوشنودی الله متعال گردد.

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الأذان، باب وجوب القراءة للإمام والمأموم في الصلوات كلها، في الحضر والسفر، وما يجهر فيها وما يخافت، شماره حدیث: (۷۵۷)، (ج ۱، ص ۱۵۲).

^۲ - صحیح البخاری، کتاب الأذان، باب وجوب القراءة للإمام والمأموم في الصلوات كلها، في الحضر والسفر، وما يجهر فيها وما يخافت، شماره حدیث: (۷۵۷)، (ج ۱، ص ۱۵۲).

تسبیحات بعد از چهار رکعت تراویح

یکی از خواهران از شهر کابل چنین سوال نموده:

تسبیحی را که در بین نماز تراویح می خوانند ومروج است آیا درست است وثابت است یا نه؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

ذکروتسبیح اجتماعی " سبحان الملك القدوس " بعد از هر چهار رکعت تراویح از رسول الله صلی الله علیه وسلم وصحابه کرام ثابت نیست.

تسبیحات، اذکار و درود به رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد از هر چهار رکعت تراویح از رسول الله صلی الله علیه وسلم وصحابه کرام ثابت نیست، اذکار و تسبیحات که ثابت نباشد، نباید خوانده شود.. زیرا هر عبادتی که ثابت نباشد ودلیل از قرآن وسنت صحیح نداشته باشد بدعت ونوآوری شمرده می شود.. بر مسلمان واجب است که عملی را انجام دهد که رسول الله صلی الله علیه وسلم وصحابه کرام کرده باشند، وکاری را ترک کند که از رسول الله صلی الله علیه وسلم وپارانش کردنش ثابت نباشد.. همه خیر وبرکت در پیروی پیامبر اسلام وپارانش است وهمه شر در بدعت ونوآوری در دین است.

تنها بزبان آوردن این ذکر بعد از نماز وتر ثابت است.

تعداد رکعات نماز تراویح

یکی از خواهران از ولایت بلخ چنین سوال نموده:

نماز تراویح چند رکعت است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

نماز تراویح در ماه مبارک رمضان سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم میباشد و در زندگی دینی مسلمانان اهمیت حیاتی دارد که سبب مغفرت گناهان مردد.. و فقهاء در مورد تعداد رکعات آن چنین اظهار نظر نموده اند:

الف - ۱۱ رکعت با نماز وتر - از رسول الله صلی الله علیه وسلم ثابت است (اهل حدیث).

ب - ۲۳ رکعت با نماز وتر - سنت عمر بن الخطاب و صحابه رضی الله عنهم (حنفی، شافعی، حنبلی) و در طول تاریخ در حرمین شریفین (المسجد الحرام، و مسجد نبوی شریف) ۲۳ رکعت خوانده شده و می شود.

ج - ۳۶ رکعت با نماز وتر (مذهب مالکی).

د - کمترین آن ۱۱ رکعت با وتر و بیشتر آن حد ندارد و به اندازه که الله متعال مسلمان را توفیق دهد لیکن مهم و بهتر این است که دو رکعتی خوانده شود و وتر آخرین نمازش باشد و با امام جماعت یکجا سلام بگرداند تا اینکه ثواب کامل شامل حالش شود... رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح متفق علیه فرموده است: "صلاة اللیل مثنی مثنی فإذا خشي أحدکم الصبح صلی رکعة واحدة توتر له ما قد صلی" ^۱ نماز شب دو دو رکعت ادا میشود و اگر کسی از شما بیم آنرا داشته باشد که وقت صبح داخل می شود نماز خود را با یک رکعت وتر ختم کند... و نیز در حدیث صحیح فرموده است: "من قام مع الإمام حتی ینصرف کتب له قیام لیلۃ" ^۲ هر نمازگزار که با امام تراویح را جماعت بخواند و با امام یکجا نماز را ختم کند ثواب قیام شب کامل برایش نوشته می شود.

البته در دهه آخر رمضان ده رکعت اضافی بنام قیام اللیل نیز خوانده می شود که همه نوافل شمرده می شود و ثواب دارد.

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الجمعة، باب ما جاء فی الوتر، شماره حدیث: (۹۹۰)، (ج ۲، ص ۲۴).

^۲ - سنن الترمذی، أبواب الصوم عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فی قیام شهر رمضان، شماره حدیث: (۸۰۶)، (ج ۳، ص ۱۶۰).

سنت این است که ائمه تراویح حالت نمازگزاران را مراعات نمایند

یکی از دوستان از کابل چنین نوشته : در کدام یکی از منابع قران سنت اجماع و قیاس ختم ۳۰ جزء قرآن در نماز تراویح ثابت است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

بهتر، اولی و افضل این است که قاری صاحبان در نماز تراویح حالت نمازگزاران را مراعات نمایند و قرآن کریم را در نماز تراویح بدقت کامل تلاوت نمایند و از تیز خوانی که سبب غلطی و تغییر در معنای آیات قرآن کریم رخ دهد اجتناب ورزند

ختم کردن قرآن واجب نیست بلکه مستحب است در نزد جمهور فقهای مذاهب فقهی اهل سنت و جماعت لیکن درست خواندن قرآن کریم واجب است، ائمه تلاش نکنند که بخاطر ختم و تیز خوانی بر مردم مشقت و سختی را روا دارند و آنها را متنفر بسازند.

زیرا زیاد بودن و کثرت مردم در نماز جماعت بهتر است از دراز خواندن در قرائت.

فقهاء یکبار ختم نمودن قرآن کریم را در باب عبادت، تذکیر و مدارسه قرآن کریم مستحب دانسته اند و این مستحب بودن را از حدیث صحیح که در بخاری و مسلم روایت شده که جبریل امین با رسول الله صلی الله علیه وسلم قرآن کریم را در ماه رمضان مدارسه میکرد یعنی می خواند و این تلاوت و خواندن را برایش کاملاً تقدیم میکرد که از نظرش بگذرد.

اما مستحب بودن بمعنای درازخوانی و غلط خوانی که سبب مشقت و سختی مردم شود نیست.

روزه قضائی رمضان سال قبلی را اداء نکرده تا اینکه قضائی این رمضان نیز بالایش واجب شده

یکی از خواهران سوال نموده که :

السلام علیکم، من در رمضان قبلی قضائی داشتم و قضائی را نگرفتم که
رمضان امسال هم آمد و قضائی هر دو بالایم است چی کنم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

نظر به قول راجح فقهاء که همانا مذهب امام ابوحنیفه رحمه الله نیز است
باید روزه قضائی را بگیرد وبالایش كفاره واجب نمی شود لیکن اگر قصدا تأخیر
کرده در ادا کردن روزه قضائی باید توبه کند که گنهگار شده وبا وجود قضائی
آوردن روزه سال گذشته در مقابل هر روز تأخیر کردن قضائی یک مسکین را
نان بدهد بهتر واولی وافضل است.

رهنمائی شرعی برای کسانی که روزه قضائی دارند

یکی از خوانندگان محترم سایت انترنیتی اصلاح اونلاین سوال نموده:

در جریان ماه مبارک رمضان، خداوند برایم یک فرزند داد، مادرش
نتوانست وچندین روز روزه نگرفت.

فعلا میخواهد روزه های نگرفته را دوباره بگیرد وقضائی بیاورد، البته فعلا
یک طفل شیر خوار به عمر پنج ماهه را شیر میدهند.خانمم کوشش دارد که
روزه های قضائی را تکمیل نماید آیا میتوانیم فدیة روزه را بپردازیم؟ اگر بلی به
چی مقدار. یا باید منتظر بود تا طفل بزرگ شود؟

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

الله متعال روزه ماه مبارک رمضان را فرض گردانیده بلکه روزه این ماه را یکی از ارکان مهم دین مبین اسلام شمرده، لیکن کسانی عذر میداشته باشند مثل مریضی، سفر، حیض - عادت ماهوار خواهران - نفاس خونی که بعد از ولادت عائد حال خواهران می شود در صورت که عذر دور شود و به حالت عادی بر گردد مسلمان چپی زن باشد و یا مرد باید فوراً روزه را قضائی بیاورد، فدیة در صورت داده می شود که مسلمان از روزه گرفتن عاجز باشد و عذر دائمی داشته باشد و این خواهر محترمه می تواند روزه قضائی اش را به شکل پی در پی و یا متقطع بگیرد و اگر حالت صحتش رو بخرابی باشد باز می تواند که در مرحله بعدی که صحتیاب شود این قضائی را بجا بیاورد و فدیة دادن تنها در حالت عاجز بودن از روزه گرفتن جواز دارد، الله متعال فرموده است: "فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۗ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ" ^۱، وقت که ماه رمضان دیده شود روز بگیرید و کسانی مریض باشند و یا در سفر هستند، آنها قضائی بیاورند بعد از صحتیابی و رسیدن به مقصد و منزل شان، الله متعال آسانی و سهولت را برای شما روا میدارد نی سختی و مشقت را.

فراموش نباید کرد که اصلاً روزه گرفتن سختی و مشقت دارد زیرا از حکمت‌های روزه همانا تربیه نفس مسلمان به صبر و شکیبائی و باخبری از احوال فقیران و مسکینان میباشد و نیز ثواب و پاداش بس برزگ دارد نزد او تعالی که همانا داخل شدن در جنت است از دروازه روزه داران که بنام "باب الریان" نامیده شود.

به خانمان حامله، و شیرده جواز دارد که روزه را بخورند بخاطر آسانی و سهولت و رفع حرج و مشقت، و نیز آن خانم‌های که در روزهای عادت ماهوار - حیض - و یا ولادت یعنی - نفاس - قرار دارند از روز گرفتن معاف هستید لیکن فرض شان این است که روزهای خوردگی را بعد از دور شدن عذر شان قضائی بیاورند.

^۱ - سورة البقرة، الآية: ۱۸۵.

اما اینکه گفته می شود که خانمهای حامله و شیرده فدیة داده می توانند به این حکم در صورت عمل می شود که آنها عذر و عجز دائمی داشته باشند و امید بهتری نبوده باشد، در آن صورت فدیة داده می شود بخاطر جبران خوردن هر روز روزه یک مسکین را یک وقت نان دهند از خوراک معمولی همان شهر و کشور .. جواز دارد که پخته کرده بدهند برای مسکین و یا خام .. کندم، آرد و برنج که علماء به یکنیم کیلو آرد، یا برنج یا کندم تعیین کردند، و همین تفسیر آیه کریمه است: " وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ " ^۱.

گرفتن روزه قرضی و قضائی در روز جمعه جواز دارد

استاد محترم اگر کسی روزه قرضی را متواتر بگیرد و دوز جمعه در بین بیاید فرق نمیکند؟ بعضی میگویند که جمعه اجازه نیست این روز را عید کوچک مسلمانان میگویند.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

تنها از روزه نفلی روز جمعه که به شکل انفرادی باشد منع شده اما اگر با روزه جمعه یک روز قبل و یا یک روز بعد آن روزه گرفته شود جواز دارد و مانع شرعی وجود ندارد، (لَا تَصُومُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، إِلَّا أَنْ تَصُومَ يَوْمًا قَبْلَهُ أَوْ بَعْدَهُ) ^۲، از روزه نفلی روز جمعه منع کرده بود یکی از خانمهای خود را مگر اینکه یک روزه قبل از جمعه را و یا یک روز بعد از جمعه را هم با روز جمعه روز بگیرد... و نیز در روایت بخاری و مسلم که حدیث متفق علیه است آمده: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: (لَا يَصُومَنَّ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَّا

^۱ - سورة البقرة، الآية: ۱۸۴.

^۲ - مصنف ابن أبي شيبة، كتاب الصيام، ما ذكر في صوم الجمعة وما جاء فيه، شماره حدیث: (۹۲۴۶)، (ج ۲، ص ۳۰۲).

يَوْمًا قَبْلَهُ أَوْ بَعْدَهُ^۱، روز جمعه را روزه نگیرد هیچ یکی از شما مگر با روزه یک روز قبل از آن و یا یک روز بعد آن.

پی در پی گرفتن روزه قضائی

دوستی سوال نموده :

آیا میشود یک شخص چند روز روزه قرضی را در چند روز جدا جدا بگیرد؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در روزه قرضی وقضائی پی در پی گرفتن شرط نیست اما در روزه که کفاره باشد پی در پی بودن شرط است.

کسانیکه روزه قضایی دارند آنها هم می توانند روزه عرفه را بگیرند وقضایی را بعدا ادا کنند

یکی از علاقمندان مسائل شرعی سوال نموده:

اگر بخواهم روزه نفلی روز عرفه را بگیرم وشش روز از روزه فرضی رمضان قرضدار هستم آیا روزه نفلی ام میشود؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

اولی وافضل وبهتر این است که مسلمان در قدم نخست روزه قضایی خود را ادا کند وبگیرد زیرا ادا کردن عبادات قضایی واز جمله روزه در اولویت قرار دارد لیکن به نسبت اینکه فردا روز عرفه است وروزه روز عرفه سبب مغفرت

^۱ - صحیح البخاری، کتاب الصوم، باب صوم یوم [ص: ۴۲] الجمعة، شماره حدیث: (۱۹۸۵)، (ج ۳، ص ۴۲).

وبخشایش گناهان یک سال قبل ویک سال بعد می شود کسانی که روزه قضایی دارند آنها هم می توانند روزه عرفه را بگیرند تا اینکه از فضیلت و ثواب روزه این روز محروم نمانند، و قضایی را بعدا ادا کنند.

روزه گرفتن در این روز فضیلت و ثواب زیاد دارد و سبب مغفرت گناهان دو سال می شود .

بدون شک روزه روز عرفه یعنی نهم ذی الحجه است که این فضیلت را دارا میباشد، البته این خصوصیت برای مسلمانی است که در میدان عرفات بخاطر ادای رکن حج بسر نبرد، یعنی روزه این روز بر حاحیان سنت نیست، زیرا آنها اصلا از این فضیلت بخاطر حج خود بهره مند میشوند .

رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فضیلت روزه گرفتن روز عرفه را چنین بیان داشته است: "صیام یوم عرفة یکفر السنة الماضية والباقیة"^۱.

هنگامیکه در مورد روزه روز عرفه سوال شد فرمود: روزه این روز جبران و کفاره گناهان سال گذشته و سال جاری می باشد.

در ابتدای جوانی از فرضیت روزه بی خبر بوده .. آیا قضائی بیاورد؟

یکی از خواهران علاقمند مسائل شرعی چنین سوال نموده:

من نمی فهمیدم که روزه بالایم فرض است واز حیاء پرسان هم نکرده بودم لیکن بعد از شنیدن از یک عالم که سه چیز را از علایم جوانانی ذکر کرد نظر به گفته او من سه سال روزه را خورده ام آیا قضائی بگیرم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

^۱ - صحیح ابن خزيمة، کتاب الصیام، باب ذکر تکفیر الذنوب بصیام عاشوراء، شماره حدیث: (۲۰۸۷)، (ج ۳، ص ۲۸۸).

روزه ماه مبارک رمضان یکی از ارکان دین مبین اسلام است، و بر مسلمان عاقل، بالغ، صحتمند و مقیم فرض است. از اینکه در مسائل دینی و شرعی حیا درست نیست زیرا حیا بیجا و بی مورد مانع عبادت میگردد قسمی که با این خواهر اتفاق شده. و بر مسلمان فرض است که احکام دین خود را از علماء سوال نماید، الله متعال در قرآن کریم امر نموده و فرموده است: "فاسألوا أهل الذکر إن کنتم لا تعلمون"^۱ از اهل علم و دانش سوال کنید مسائل و احکامی را که نمی دانید.

بعد از اینکه شما حکم شرعی را دانستید حالا بر شما فرض است که همان روزهای را که روزه نگرفته اید قضائی بگیریید البته در قضائی پی در پی بودن شرط نیست.

احکام و مسائل مهم صدقه فطر

عده از علاقمندان خواهان معلومات در مورد صدقه فطر یا سرسایه شده اند.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

- زکات فطر و یا سرسایه بر مسلمان واجب است که از طرف خود و کسانی که مسئولیت نفقه شانرا بدوش دارد زن باشد و یا مرد طفل باشد و یا کلان و بزرگ.

- شرط واجب بودن صدقه فطر مسلمان بودن و توانایی مالی میباشد.

- فلسفه این صدقه و زکات این است که روزه دار را پاک می سازد از آنچه کوتاهی کرده در روزهای روزه در عین حال صدقه ای است که سبب سرازیر

^۱ - سورة النحل، الآية: ۴۳.

شدن خوشحالی و سرور در قلب فقراء میگردد و دوستی و محبت و اخوت در جامعه نشر میشود.

- مقدار آن نظر به قول راجح که احتیاط را هم در نظر گرفته باشیم و از اختلافات بیرون شده باشیم سه کیلو آرد، و یا سه کیلو برنج و یا قیمت آن داده شود

در مذهب حنفی و بعضی فقهای سلف برای صدقه دهنده جائز است که قیمت نقدی آنرا بدهد بعوض آرد، برنج و خرما زیرا که قیمت نقدی آن به مصلحت فقراء و مساکین تمام می شود.

- وقت ادای آن صبح روز عید و یا دو روز قبل از عید میباشد مهم این است که قبل از نماز عید داده شود .. البته در هر وقت از ماه رمضان جائز و مشروع است .. مسلمان می تواند خودش بدهد و یا کسانی دیگر را توکیل کند در دادن صدقه فطر .. و اگر بعد از نماز عید زکات فطر را بدهد در صدقه عمومی حساب می شود و زکات فطر شمرده نمی شود .

و اگر کسی بنا بر عذر فراموشی و یا خواب و یا مرض نتوانسته باشد که صدقه فطر را قبل از نماز عید ادا کند برایش جائز است که بعد از نماز عید بدهد در این سه حالت معذور شمرده می شود.

اما اگر کسی فقیر باشد و توان دادن زکات فطر را نداشته باشد بالایش واجب نیست الله متعال می فرماید: "لا یكلف الله نفساً إلا وسعها"^۱ او تعالی کسی را مکلف نمی سازد بیشتر از اندازه و توانایی و قدرت او.. و رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند در حدیث صحیح که بخاری کرده: "لا صدقة إلا عن ظهر غنی"^۲ صدقه در حالت غنی بوده می شود...

^۱ - سوره بقره: ۲۸۶.

^۲ - مسند أحمد، مسند المکثرین من الصحابة، مسند أبي هريرة رضي الله عنه، شماره حدیث: (۷۱۵۵)، (ج ۱۲)، ص ۶۹).

زکات فطر به کیها داده می شود؟

صدقه فطر حق فقراء، مساکین، محتاجین، حاجتمندان است و دادنش برای اقارب انسان که مسئولیت نفقه آنها را بدوش داشته باشد جائز نیست، مثلا برای خانم، دختر و فرزندان و والدین دادنش جائز نیست.

برایش جائز است که همه اش را برای یک فقیر و ضرورتمند بدهد و یا در بین حاجتمندان تقسیم کند.

برای صدقه دهنده جائز که آنرا به عمه، خاله، ماما و کاکای خود بدهد در صورتیکه از جمله فقیران باشند.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله و أصحابه أجمعین.

به فراموشی زکات فطر روزه را نداده می تواند حالا بدهد

یکی از خواهران علاقمند مسائل دینی از کابل چنین نوشته :

آیا می توانم حالا فطر روزه را بدهم .. من فکر کرده بودم که شوهر داده او هم به فکر اینکه من میدهم هر دو فراموش کردیم؟

الحمد لله والصلاة والسلام علی رسول الله، أما بعد:

وقت ادای آن صبح روز عید و یا دو روز قبل از عید میباشد مهم این است که قبل از نماز عید داده شود .. البته در هر وقت از ماه رمضان جائز و مشروع است .. مسلمان می تواند خودش بدهد و یا کسانی دیگر را توکیل کند در دادن صدقه فطر .. و اگر بعد از نماز عید زکات فطر را بدهد در صدقه عمومی حساب می شود و زکات فطر شمرده نمی شود .

واگر کسی بنا بر عذر فراموشی و یا خواب و یا مرض نتوانسته باشد که صدقه فطر را قبل از نماز عید ادا کند برایش جائز است که بعد از نماز عید بدهد در این سه حالت معذور شمرده می شود.

حکم، حکمت، مقدار و اندازه، و وقت ادای زکات فطر

عده از علاقمندان خواهان معلومات در مورد صدقه فطر یا سرسایه شده اند.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد:

زکات فطر و یا سرسایه واجب می باشد بالای مسلمان که از طرف خود و کسانی که مسئولیتش را بدوش دارد زن باشد و یا مرد طفل باشد و یا کلان و بزرگ، فلسفه این صدقه و زکات این است که روزه دار را پاک می سازد از آنچه کوتاهی کرده در روزهای روزه.. و مقدار آن نظر به قول راجح که احتیاط را هم در نظر گرفته باشیم و از اختلافات بیرون شده باشیم سه کیلو آرد، و یا سه کیلو برنج و یا قیمت آن داده شود، وقت ادای آن صبح روز عید و یا در شب عید میباشد مهم این است که قبل از نماز عید داده شود.. البته در هر وقت از ماه رمضان جائز و مشروع است.. مسلمان می تواند خودش بدهد و یا کسانی دیگر را توکیل کند در دادن صدقه فطر.. و اگر بعد از نماز عید زکات فطر را بدهد در صدقه عمومی حساب می شود و زکات فطر شمرده نمی شود.

اما اگر کسی فقیر باشد و توان دادن زکات فطر را نداشته باشد بالای او واجب نیست الله متعال می فرماید: " لا یكلف الله نفساً إلا وسعها " او تعالی کسی را مکلف نمی سازد بیشتر از اندازه و توانایی و قدرت او.. و رسول الله صلی

^۱ - سوره بقره: ۲۸۶.

الله عليه وسلم فرموده اند در حدیث صحیح که بخاری کرده: " لا صدقة إلا عن ظهر غنی " صدقه در حالت غنی بوده می شود...

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وعلی آله وأصحابه أجمعین.

روزه نفلی خانمها بدون اجازه شوهر

یکی از خواهران از ولایت هرات نوشته که: استاد من روزه قرضی خود را گرفتم و حالا آیا می توانم شش روز شوال را هم روزه بگیرم و پدر اولاد هایم در خانه است؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، اما بعد:

برای خانمها شرعا جواز ندارد که بدون موافقه و اجازه شوهران شان روزه نفلی از جمله روز شش روز شوال را بگیرند در صورت که شوهران شان در خانه حاضر باشند .

درین شکی نیست که روزه شش روز شوال به اندازه روزه یکسال کامل ثواب دارد لیکن چون روزه نفلی است و طاعت شوهر فرض است درین صورت فرض بر نفل مقدم است زیرا شوهر جنت و دوزخ خانمان است، و باید که موافقه شوهر گرفته شود، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است که " لا تصوم المرأة وبعليها شاهد إلا بإذنه " ^۲ هرگز خانم روزه نفل نگیرد بدون اجازه شوهرش اگر او حاضر باشد.

۱- مسند أحمد، مسند المكثرين من الصحابة، مسند أبي هريرة رضي الله عنه، شماره حدیث: (۷۱۵۵)، (ج ۱۲)، ص ۶۹.

۲- أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب النكاح، باب صوم المرأة بإذن زوجها تطوعا، رقم الحدیث: (۵۱۹۲)، (ج ۷)، ص ۳۰.

و شوهران باید درین اجر و ثواب شریک شوند خود شان نیز روزه بگیرند و خانمان را نیز تشویق کنند و اجازه بدهند که ازین ثواب و اجر برزگ محروم نمانند.

روزه گرفتن در روز اول عید اضحی

یکی از خواهران علاقمند مسائل دینی سوال نموده :

سلام خدمت استاد گران ارج امید صحت و سلامت باشید، قلم تان رسا باد استاد گرامی الله تعالی پاداش دارین نصیب شما نماید، از شما یک سوال داشتم استاد معزز فردا مصادف است به روز اول عید قربان، آیا فردا ما روزه گرفته میتوانیم یا نه خواستم همین را بدانم.

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزه گرفتن در روز اول عید اضحی حرام و مخالف سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم است.

ثواب و فضیلت روزه عاشورا، روز دهم محرم

الحمد لله ورب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين وبعد:

پیامبر اسلام محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم وقتی که به مدینه منوره هجرت کرد ملاحظه نمود که یهودیان روز عاشورا را روزه میگیرند ایشان فرمودند: "أنا أحق بموسى منكم فصامه وأمر بصيامه"^۱، من از شما - یهود - به موسی علیه السلام نزدیکتر استم و احق واولی استم خودش هم روزه گرفت و یارانش صحابه کرام و مسلمانان را نیز امر نمود که این روز را روزه بگیرند.

۱ - أخرجه البخاري في صحيحه، كتاب الصوم، باب صيام يوم عاشوراء، رقم الحديث: (۲۰۰۴)، (ج ۳، ص ۴۴).

و در حدیث عبد الله ابن عباس - رضی الله عنهما - که امام مسلم روایت کرده چنین آمده:

أن النبي صلى الله عليه وسلم صام يوم عاشوراء وأمر بصيامه، وسئل النبي صلى الله عليه وسلم عن فضل صيامه فقال: "أحتسب على الله أن يكفر السنة التي قبله"^۱.

رسول الله صلى الله عليه وسلم روز عاشوراء را روزه گرفت و دیگران را نیز امر کرد که روزه بگیرند، و وقتی که از فضیلت روزه این روز سوال شد فرمودند از الله متعال امید دارم که گناهان یک سال قبل را ببخشد بسبب روزه این روز.

لیکن فراموش نکنیم که آنحضرت صلی الله علیه وسلم امر نمود که در روزه گرفتن این روزه با یهود مخالفت شود آنها تنها روز دهم را روزه می‌گرفتند و مسلمانان باید یک روز قبل و یا یک روز بعد آنرا نیز روزه بگیرند، یعنی روز نهم و دهم را و یا دهم و یازدهم را. و آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمودند در حدیث که امام احمد روایت کرده: "صوموا يوماً قبله أو يوماً بعده خالفوا اليهود"^۲، با روزه عاشوراء یک روز قبل و یا یک روز بعد را نیز روزه بگیرید و با یهود در این مورد مخالفت کنید.

و نیز آنحضرت صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده اند: "لئن بقيت إلى قابل لأصومن التاسع"^۳.

اگر من تا به سال آینده زنده بودم روز نهم محرم را نیز روزه می‌گیرم همراه روزه روز دهم محرم.

۱ - أخرجه مسلم في صحيحه، باب استحباب صيام ثلاثة أيام من كل شهر وصوم يوم عرفة وعاشوراء والاثنين والخميس، رقم الحديث: (۱۱۶۲)، (ج ۲، ص ۸۱۸).

۲ - أخرجه أحمد في مسنده، ومن مسند بني هاشم، مسند عبد الله بن العباس بن عبد المطلب، عن النبي صلى الله عليه وسلم، رقم الحديث: (۲۱۵۴)، (ج ۴، ص ۵۲).

۳ - أخرجه مسلم في صحيحه، كتاب الصيام، باب أي يوم يصام في عاشوراء، رقم الحديث: (۱۱۳۴)، (ج ۲، ص ۷۹۸).

امام ابن القيم - رحمه الله - در کتاب " زاد المعاد فی هدی خیر العباد " روزه روز عاشورا را به چهار نوع تقسیم نموده که قرار ذیل است:

* إما أن يصوم اليوم العاشر وحده.

* أو مع التاسع.

* أو مع الحادي عشر.

* أو يصوم الثلاثة.

وصوم الثلاثة يكون فيه فائدة أيضاً، وهي الحصول على صيام ثلاثة أيام من الشهر..

۱- تنها گرفتن روزه دهم محرم که روز عاشورا است.

۲- یا روز نهم و دهم.

۳- روز دهم و یازدهم محرم.

۴- سه روز را یعنی نهم و دهم و یازدهم محرم را..

واگر این سه روز را کسی روز بگیرد یک ثواب اضافی دیگر نیز دارد که ثواب سه روز روزه را در یک ماه کمائی میکند، این هم سنت است.

فضیلت و ثواب روزه روز عرفه مربوط به زمان است نه به مکان

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم کانادا سوال نموده :

برای عبادات روز عرفه در کانادا آیا تفاوت ساعت عربستان و کانادا در تعیین دخول عرفه در نظر گرفته شود به این معنی که عرفه در عربستان هشت ساعت زود تر شروع می شود آیا مسلمانان کانادا همزمان با عربستان

عرفه را آغاز کنند بهتر است یا هشت ساعت منتظر بمانند . اگر جواب داده شود.

نماز شام ۸ ذوالحجه در کانادا برابر ۱۱:۴۲ صبح است در کانادا در حالیکه نماز شام به وقت کانادا ۷:۵۰ شام است. استغفار روز عرفه را از ۱۱:۴۲ صبح شروع کرده میتوانیم؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

فضیلت و ثواب روز عرفه مربوط به زمان و وقت است نی به مکان، همه اذکار و استغفار و عبادات مربوط به زمان میشود نه به مکان مطابق همان روز است و وقت هر کشور حساب می شود.

روزه و همه عبادات مربوط به زمان است نه مکان.

آنها مطابق وقت کانادا روز داشته باشند تا اینکه از فضیلت و ثواب روزه این روز با فضیلت محروم نشوند ، روز پنجشنبه ۳۱ ماه اگست روز عرفه است.

در صورتیکه کسی در شک و تردد واقع گردد می تواند که یک روز قبلی اش را نیز روز داشته باشد و همان عبادات و اعمال را انجام دهد که هر دو روز را استدراک کند هم به وقت مکه و نیز به وقت کانادا.

روزه ماه رجب

یکی از دوستان چنین سوال نموده:

درباره روزه گرفتن ماه رجب اطلاع بدهید چند روز روزه بگیریم آیا رسول الله صلی الله علیه و سلم در این ماه روزه میگرفتند؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در مورد فضیلت روزه ماه رجب هیچ حدیث صحیح وارد نشده و همه احادیث که نقل می شود ضعیف است، اما کسانی که عادت روزه گرفتن را داشته باشند مثل روزه دوشنبه، پنجشنبه، و ایام البیض یعنی تاریخ ۱۳-۱۴-۱۵ ماهای قمری را برای شان مشروع و جائز است که در ماه رجب هم ادامه دهند، در غیر آن روزه این ماه فضیلت هم ندارد و به نیت تشبه به اهل جاهلیت کسی روزه نگیرد که گنهگار می شود.

کله به مونږ خپل اولاد ته د روژو نیولو امر کوو؟

کله کله یو لړ مېندی او پلرونه زمور څخه پوښتي او وایي چې: کله دوي کولی شي خپل اولاد ته د روژو نیولو امر وکړي؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

اصلي خبره دا ده چې هر کله زمونږ ماشوم اوو (۷) کلونو ته ورسیري؛ نو ورته د روژو نیولو امر به کوو او که څه هم په دې موده کې پر دوي باندي روژه نه ده فرض شوی، خو دا ترغیب او تشویق زمونږ اولاد د فرضي روژو [د رمضان د ۳۰ روژو] نیولو سره آشنا کوي.

اما کله چې دوي بالغ شي (احتلام پرې راشي)؛ نو په دې صورت کې پر دوي باندي روژه فرض کیږي. اوس پوښتنه داده چې کله زمونږ اولاد د بلوغ پړاو ته رسیري او بالغیږي؟

په دې اړه باید ووايو چې: عموماً اولاد هغه مهال د بلوغ پړاو ته رسیري چې کله د دوي څخه په شهوت (خوند) سره د منیو انزال وشي او یا هم د دوي د خټې لاندي د عورت پر شاوخوا زیره وینسته راوتوکیږي.

روزه گرفتن نفلی و خیرات کردن در روز دوازدهم ربیع الاول

برادر عزیز ما شهزاده امیر حمزه سوال نموده:

اگر روزه نفلی بگیرند و یا خیرات کنند در روز مولد نبوی چی حکم دارد؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزه گرفتن نفلی و خیرات کردن در روز دوازدهم ربیع الاول به نیت مولد نبوی جواز ندارد.

زیرا هیچ دلیل و اساس شرعی ندارد از قرآن و سنت و آثار صحابه و رهنمودهای امام ابوحنیفه و شاگردان.

روزه گرفتن روز ۲۷ ماه رجب در شریعت ثابت نیست

هموطن محترم ما محمد شریف مقیم در امارات متحده عربی چنین سوال نموده:

استاد محترم من به اماراتو کپی رخصتی ده وی د اسراء او معراج ورخ ده او زما یو مل گری روزه نیولی؟

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:

کسانیکه به نیت سنت یا ثواب این روز را روزه میگیرند گنهگار می شوند

همچنان نمازهای نفل خواندن در این شب، صدقه کردن و خیرات دادن به نیت سنت و تخصیص دان عبادت مالی و بدنی در این شب و روز بدعت و نوآوری در دین شمرده می شود که جواز ندارد.

مؤلف: فضل الله ممتاز (غفر الله له ولوالديه)

<https://web.facebook.com/fazlullah.omar>